OULU | Kastellin lukio

OPINTO-OPAS

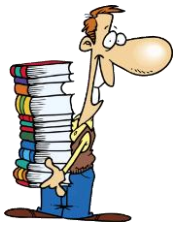
2026–2027

LOPS2021

SISÄLLYS

REHTORIN TERVEHDYS 1
1. YHTEYSTIEDOT 2
2. KOULUN HENKILÖKUNTA 2
3. RYHMÄNOHJAAJAT JA KOTILUOKAT 3
4. OPISKELIJAKUNTA 3
6. LUKION JÄRJESTYSSÄÄNNÖT 6
7. TIEDOTTAMINEN 7
8. LUKUVUODEN TYÖ- JA LOMA-AJAT 7
8.1. Lukuvuoden 2026–2027 työpäivät 7
8.2. Oppituntien ajat ja tuntikaavio 9
8.3. Kalenteri 10
9. LUKIO-OPISKELUUN LIITTYVIÄ KÄSITTEITÄ 10
10. OPISKELU 12
10.1. Lukion tuntijako (LOPS 2021) 12
10.2. Opintotarjotin 12
10.3. Opinto-ohjelman laatiminen 13
10.4. Opintojen suorittaminen 14
10.5. Kastellin urheilulukion opiskelijan opinnot 14
10.6. Lukio-opintojen suorittaminen muussa kuin kotilukiossa 15
10.7. Opintojen keskeyttäminen ja lukiosta eroaminen 17
11. ARVIOINTI 18
12. YLIOPPILASKIRJOITUKSET 25
12.1. Ylioppilastutkinnon rakenne 25
12.2. Tutkinnon suorittaminen 26
12.3. Ylioppilaskirjoitusten koepäivät 2026–2027 26
13. OHJAUKSEN JÄRJESTÄMINEN 27
14. OPISKELUHUOLTO 30
15. LUKIO-OPISKELUN KUSTANNUKSET 31
16. LIITTEET 31

Rehtorin tervehdys

Tervetuloa Kastellin lukioon, niin uudet kuin vanhatkin opiskelijat! Lukiossamme on opiskelijoita noin 900 ja henkilökuntaa noin 50. Kastellin lukio toimii Kastellin monitoimitalossa, jonka katon alla on lapsia, nuoria ja aikuisia päiväkodista aikuislukioon. Lukion tilat ovat kuitenkin omassa lohkossa, jossa voimme rakentaa yhteistä ja turvallista lukioarkea.

Kastellin monitoimitalon ja siis myös Kastellin lukion arvomaailman ytimenä ovat **yhteisöllisyys, turvallisuus, rohkeus ja kestävä kehitys.** Nämä arvot ohjaavat toimintaamme ja pyrimme siihen, että ne näkyisivät myös henkilökuntamme ja opiskelijoidemme toiminnassa ja käyttäytymisessä. *“Sapere aude” - Uskalla tietää* - on myös asenne, jonka haluaisimme kasvattaa opiskelijoillemme. Nykypäivän lukio on vaativa koulu. Lukio-opiskelu vaatii asennetta yrittää ja tehdä töitä yhdessä muiden kanssa. Näin toimimalla muovaamme samalla koulumme henkeä yhteisöllisempään suuntaan.

Tämä opinto-opas on laadittu helpottamaan opiskeluasi lukiossa. Olemme keränneet siihen keskeisiä opiskeluun liittyviä asioita auttaaksemme sinua suunnittelemaan ja toteuttamaan lukio-opintosi. Tutustu oppaaseen huolellisesti. Jos oppaan lukemisen jälkeenkin vielä joku asia vaivaa tai jäi epäselväksi, älä ujostele ottaa yhteyttä opettajaasi, ryhmänohjaajaasi, opinto-ohjaajiin tai rehtoreihin.

1. YHTEYSTIEDOT

Kastellin lukio
Sairaalanrinne 5
90220 Oulu

www.ouka.fi/oulu/kastellin-lukio

Rehtori Jani Syrjälä	044 7039861	jani.syrjala@ouka.fi
Apulaisrehtori Henna Anunti	040 1835395	henna.anunti@ouka.fi
Opinto-ohjaajat		
Mervi Tuomela	044 703 9844	mervi.tuomela@ouka.fi
Anu Törmi	044 7039864	anu.tormi@eduouka.fi
Marjo Puttonen	040 6241401	marjo.puttonen@ouka.fi
Kanslian hallintosihteerit		kastellinlukio.kanslia@ouka.fi
Minna Sipilä	050 3166623	minna.sipila@ouka.fi
Kaarina Korhonen	050 3166640	kaarina.korhonen@ouka.fi

Häirintäyhdyshenkilöt
Toni Nurmi
Mira Avela
Tommi Koivisto

Erityisopettaja Jouko Lindberg	050 382 7350
Erityisopettaja Reetta Vahteri	040 5434185
Lukiokuraattori Maria Toppi	040 318 5951
Lukiokuraattori Kristiina Korhonen	yhteydenotto Maria Topin kautta
Lukiopsykologi Iida Hietala	044 703 9674
Lukiokoutsi Mira Avela	Wilma-viestillä
Terveydenhoitaja Laura Pikkarainen	044 703 4571
Terveydenhoitaja Suvi Hyrkäs	044 703 6337

Mikrotukihenkilö Anssi Ojakoski	044 703 1457
Virastomestari Jaakko Korkeaniemi	050 528 5975
Keittiötiimi	050 595 5204

Kastellin urheilulukio
Sairaalanrinne 5
90220 OULU

www.ouka.fi/oulu/osua

Ouluseutu Urheiluakatemian koordinaattori Jukka Latva-Rasku, 050 383 8828 jukka.latva-rasku@eduouka.fi

2. KOULUN HENKILÖKUNTA

Kastellin lukion henkilökunta	Yhteystiedot | Kastellin lukio | Oulun kaupunki (ouka.fi)
Opettajat ja valmentajat sähköposti muotoa	etunimi.sukunimi@eduouka.fi
Lukion Wilma	https://ouka.inschool.fi

3. RYHMÄNOHJAAJAT JA KOTILUOKAT

Ryhmänohjaajat ja kotiluokat löytyvät osoitteesta [Yhteystiedot | Kastellin lukio | Oulun kaupunki (ouka.fi)]

4. OPISKELIJAKUNTA

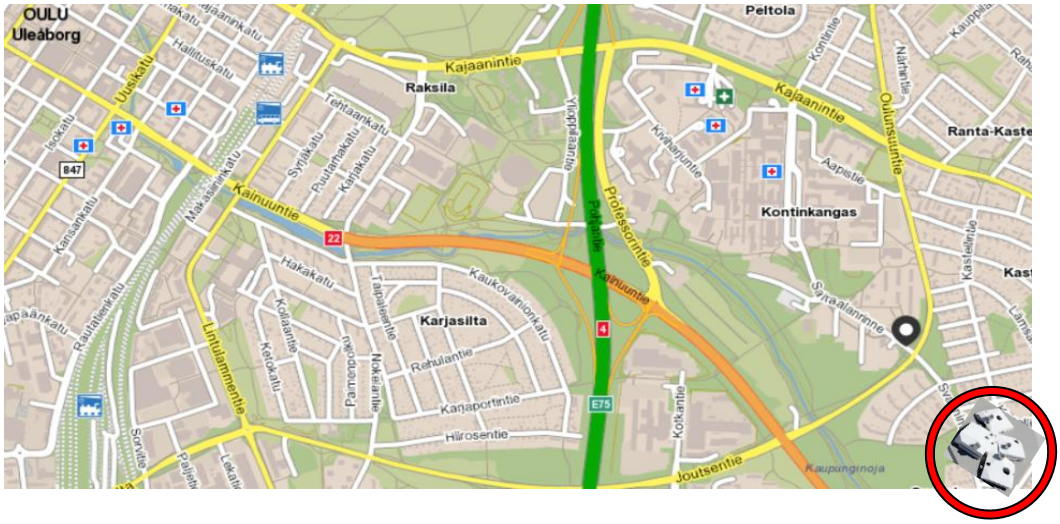
Jokainen lukion opiskelija on opiskelijakunnan jäsen. Opiskelijakunnan velvollisuuksiin ja oikeuksiin kuuluu suunnitella ja edistää opiskelijoiden yhteistoimintaa ja koulutyötä.

Opiskelijoiden omaehtoinen toiminta voi monin tavoin rikastuttaa koko koulun elämää. Opiskelijakunnan hallitukseen valitut opiskelijat muodostavat hallituksen, joka käytännössä vastaa esimerkiksi erilaisten tapahtumien järjestämisestä.

Opiskelijakunta toimii yhteistyössä rehtorin ja opettajakunnan kanssa.
Ohjaava opettaja: Riikka Koskenranta.

5. KARTAT

Kastellin monitoimitalo
Sairaalanrinne 5
90220 Oulu

P
PÄIVÄKOTI
PERUSKOULU
NUORISOTILAT
SALI A
KIRJASTO
SALI C
SALI B
KULKU VAIN PÄÄSISÄÄN-KÄYNNISTÄ
LUKIO / AIKUISLUKIO
P

1. KRS
41073
41072
41071
41070
41069
41062
41061
41084
41087
41101
AUDITORIO
41038
41036
41035
41040
41042
41032
41031
41006
OPO
41013
41022
41023

2. KRS
42084
42091
42077
42076
42075
42046
42045
42074
42049
42051
42066
42052
42061
42053

6. LUKION JÄRJESTYSSÄÄNNÖT

1. Johdanto ja määritelmiä

Lukiolain 40§ mukaan järjestyssääntöjen tarkoitus on edistää lukion sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä oppilaitosyhteisön turvallisuutta, viihtyisyyttä ja asianmukaista käyttäytymistä. Järjestyssäännöt ovat voimassa koulurakennuksessa, sen alueella ja koulun järjestämissä tilaisuuksissa varsinaisen koulualueen ulkopuolella.

2. Opiskelijan oikeudet

Kastellin lukiossa opiskelijalla on oikeus:

I. Saada opetusta, tukea oppimiseen ja ohjausta.
II. Turvalliseen opiskeluympäristöön ja työrauhaan.
III. Tulla kohdelluksi yhdenvertaisesti ja tasa-arvoisesti.
IV. Tulla kuulluksi, kertoa mielipiteensä ja osallistua.
V. Kuulua opiskelijakuntaan.

3. Yleisiä järjestyssääntöjä

Opiskelijoiden tulee sitoutua noudattamaan alla olevia yleisiä järjestyssääntöjä:

I. Käyttäydy aina ystävällisesti, kohteliaasti ja turvallisuutta vaarantamatta. Ruokaile etuilematta yleinen siisteys ja muut huomioiden. Lukiolaisten ruokailu alkaa kello 12:00. Huolehdi omalta osaltasi työrauhan säilymisestä.
II. Käyttäydy myös sosiaalisessa mediassa kouluun liittyvissä asioissa hyvät tavat huomioiden.
III. Puutu epäasialliseen käytökseen, kiusaamiseen, syrjintään, häirintään ja väkivaltaan. Ilmoita havainnoistasi välittömästi henkilökunnalle.
IV. Oppitunneille, päättöviikon tapahtumiin ja koulun tilaisuuksiin on saavuttava ajoissa. Koulun tilaisuudet ja tapahtumat ovat osa koulupäivää. Poissaolot tulee selvittää ja opiskelijan tulee itse huolehtia poissaolon aikaisesta opiskelusta.
V. Käsittele koulun omaisuutta tai sinun haltuusi annettua omaisuutta huolella. Ilmoita omaisuuden katoamisesta tai rikkoutumisesta koulun henkilökunnalle. Opiskelijalla on velvollisuus korvata aiheuttamansa vahingot.
VI. Seuraa koulun tiedotuskanavia ja käy jokaisessa ryhmänohjauksessa.
VII. Huolehdi omalta osaltasi koulun, piha-alueiden ja niiden lähiympäristön siisteydestä. Luovuta löytötavarat henkilökunnalle.
VIII. Pysäköi pyörät, mopot ja autot niille varatuille paikoille.
IX. Jätä päällysvaatteet, päähineet, urheiluvälineet yms. omaan lokeroon tai niille varatuille paikoille.
X. Vältä hajusteiden käyttöä.

4. Erityisiä järjestyssääntöjä

Erityistä huomiota on syytä kiinnittää alla oleviin järjestyssääntöihin, jotka voivat johtaa välittömiin kurinpitotoimiin:

I. Päihteiden käyttö, hallussapito, välittäminen tai päihteiden vaikutuksen alaisena oleminen on ehdottomasti kielletty koulussa sekä koulun järjestämissä tilaisuuksissa.
II. Tupakka- ja nikotiinituotteiden sekä sähkösavukkeiden (vape) käyttö koulun alueella ja koulun järjestämissä tilaisuuksissa on kielletty.
III. Oman tai muiden turvallisuuden vaarantavien esineiden tuonti koulun alueelle tai koulun järjestämiin tilaisuuksiin on kielletty.
IV. Mobiili- ja päätelaitteiden sekä kuulokkeiden käyttö oppitunnilla muuhun kuin opettajan ohjeistamaan toimintaan on kielletty.
V. Plagioiminen, lunttaaminen tai muu vilpillinen toiminta on kielletty.
VI. Tekoälyn käytössä noudatetaan Oulun kaupungin ohjeita. Tekoälyn käyttö vastoin opettajan ohjeita tai muu epätarkoituksenmukainen käyttö on kielletty.

VII. Kuvien, videoiden tai muiden tallenteiden tekeminen ja jakaminen ilman tallenteella olevan lupaa on kielletty.

VIII. Energiajuomien nauttiminen oppitunnilla ja koulun järjestämissä tilaisuuksissa on kielletty. Poikkeuksia ovat yli-oppilaskokeet ja päättökokeet. Energiajuomien myyminen koulun alueella on kielletty.

IX. Häirintä, syrjintä, epätasa-arvoinen kohtelu on kielletty.

5. Järjestyksenpito- ja kurinpitomenetelmät

Järjestyssääntörikkomuksista opiskelijalle voidaan kirjata Wilmaan merkintä tai ohjata opiskelija rehtorin puhutteluun.

Opiskelija, joka häiritsee opetusta, käyttäytyy epäasiallisesti, pitää hallussa laissa tarkoitettuja kiellettyjä esineitä tai muuten rikkoo lukion järjestystä taikka menettelee vilpillisesti, syyllistyy rikkomukseen. Tällöin koulun on ryhdyttävä lukiolain 7. luvun sekä lukioasetuksen 11§ mukaisiin kurinpitotoimiin.

I. Häiritsevä tai vaarallisesti käyttäytyvä opiskelija voidaan poistaa opetustilasta tai oppilaitoksen alueelta.

II. Opiskelijalta voidaan tarkistaa, onko hänellä laissa tarkoitettuja kiellettyjä esineitä. Kielletyt esineet voidaan ottaa henkilökunnan haltuun.

III. Toistuvista tai vakavista rikkomuksista opiskelijalle voidaan antaa kirjallinen varoitus.

IV. Opiskelijalta, joka käyttäytyy vaarallisesti, uhkaavasti tai turvallisuuden vaarantaen voidaan evätä opetus kolmeksi työpäiväksi.

V. Oppivelvollinen opiskelija voidaan erottaa enintään kolmeksi kuukaudeksi. Muutoin opiskelija voidaan erottaa oppilaitoksesta enintään yhdeksi vuodeksi.

7. TIEDOTTAMINEN

SEURAA TIEDOTUSTA & PYSY KÄRRYILLÄ!
Isossa talossa jokaisen opiskelijan on kannettava itse vastuu siitä, että tieto kulkee. Kastellissa käytetään monia kanavia.

- WILMA: **Lue säännöllisesti** ensisijaista tiedotusvälinettämme! Ryhmänohjaajat, opettajat ja rehtorit viestittävät Wilman kautta opiskeluun liittyvistä aikatauluista ja muista ajankohtaisista asioista. Wilma on myös ilmoittautumisväline. Pidä myös itse yhteyttä opettajiin. Viestitä poissaoloistasi ja kysy, kun tulee kysyttävää.
- KOTISIVUT: www.ouka.fi/oulu/kastellin-lukio. Täällä jaetaan laajasti tietoa opiskelusta Kastellissa. **Seuraa etenkin ajankohtaisia tiedotuksia** koulun tapahtumista, aikatauluista, päättöviikoista, ylioppilaskirjoituksista yms. tärkeistä asioista.
- ILMOITUSTAULUT: Yläkerran ilmoitustaululla on tietoa mm. opintojaksoista, liikunnan suorittamisesta ja kummikoulutoiminnasta. Alakerran ilmoitustaulu on yleisemmässä käytössä.
- RYHMÄNOHJAUSTUNNIT ja -TUOKIOT: **Osallistu säännöllisesti ryhmänohjaukseen**, joka kuuluu pakollisena osana jokaisen opiskelijan opinto-ohjelmaan. Laita ajankohdat kalentereista muistiin.
- OPINTO-OPAS: Opiskelun tärkeä tietopaketti, joka julkaistaan pdf-versiona kotisivuilla lukuvuosittain.
- OPISKELIJAKUNNAN HALLITUS tiedottaa tapahtumista ja tempauksista Instagramissa: @kalu_hallitus
- TUUTORIT: Kakkosvuoden opiskelijat ohjaavat ja opastavat ykkösiä.
- Seuraa myös Kastellin lukion arkea Instagramissa: @kastellinlukio

8. LUKUVUODEN TYÖ- JA LOMA-AJAT

8.1. Lukuvuoden 2026–2027 työpäivät

Syyslukukausi 12.8.–22.12.2026
Kevätlukukausi 7.1.–5.6.2027

Lomat ja vapaapäivät
syysloma 19.10.–23.10.2026 (viikko 43)
joululoma 23.12.2026–6.1.2027
talviloma 8.3.–12.3.2027 (viikko 10)
pääsiäinen 26.3.–29.3.2027

helatorstai 6.5.2027
vapaapäivä 7.5.2027

Katso yksityiskohdat Kastellin lukion kalentereista.

8.2. Oppituntien ajat ja tuntikaavio

Oppituntien ajat
1. oppitunti klo 8.15–9.30
2. oppitunti klo 9.45–11.00
3. oppitunti klo 11.05–12.15, 11.10–12.25 tai 11.20–12.35 (ruokatauko porrastetusti klo 12.15–13.15)
4. oppitunti klo 13.15–14.30
5. oppitunti klo 14.45–16.00

Ruokailu porrastetaan periodeittain. Ruokailun porrastuksesta ilmoitetaan jokaisen periodin alussa koulun kotisivuilla.

Kastellin lukion tuntikaavio lv. 2026–2027

Klo	MA	TI	KE	TO	PE
8.15-9.30	1	8	8	8	4
9.45-11.00	2	5	4	6	5
11.15-12.30	3	7	3	1	7
12.30-13.15	RUOKAILU				
13.15-14.30	4	1	6	2	3
14.45-16.00	6	2	7	5	YS

8.3. Kalenteri

Kastellin lukion periodikohtaiset kalenterit löytyvät Wilmasta perioditiedotteista ja kotisivuiltamme pelkistettynä versiona osoitteesta https://www.ouka.fi/oulu/kastellin-lukio sivuston kohdasta **Lukuvuoden tärkeät**. Sieltä löydät myös muita opiskelijalle hyödyllisiä periodikohtaisia asioita ruokailun porrastuksesta lähtien.

9. LUKIO-OPISKELUUN LIITTYVIÄ KÄSITTEITÄ

Opinto-ohjelma
Jokainen opiskelija laatii oman lukio-opiskeluaan koskevan kokonaissuunnitelman, opinto-ohjelman, jonka mukaisesti hän suorittaa lukio-opinnot. Opinto-ohjelmaa voidaan tarkistaa opintojen kuluessa. Muissa oppilaitoksissa ja ulkomailla suoritettuja opintoja voidaan hyväksyä lukion opinnoiksi. Hyväksiluvun tekee rehtori.

Lukion aloittaville opiskelijoille koulu laatii valmiin lukujärjestyksen kolmeen ensimmäiseen periodiin, joiden aikana opiskelijoita ohjataan oman opintosuunnitelman laatimisessa koko lukuvuodeksi.

Periodit
Lukion lukuvuosi on jaettu viiteen periodiin. Jokaisella periodilla on oma lukujärjestyksensä, jolloin opiskelijan työmäärä vaihtelee hänen opinto-ohjelmansa mukaisesti. Jokainen periodi päättyy päättöviikkoon.

Opintotarjotin, opintojaksot ja moduulit

Opintotarjottimen perusteella opiskelija laatii itselleen sopivan opiskeluohjelman, jota hän toteuttaa ko. lukuvuonna. Opintotarjotin laaditaan kerralla koko lukuvuodeksi.

Kunkin oppiaineen kokonaisoppimäärä on jaettu keskimäärin 18+3 oppituntia (75 min) käsittäviksi **opintojaksoiksi.** Opintojaksojen määrä vaihtelee oppiaineittain. Opiskelija voi tietyissä rajoissa itse päättää, mitä opintojaksoja hän kussakin periodissa opiskelee.

Opiskelija suorittaa opintojaksoja, jotka kootaan **moduuleista**. Yksi opintojakso voi sisältää moduuleja yhdestä tai useammasta oppiaineesta, ja näitä moduuleja voi olla yksi tai useampi. Moduulit voivat olla eri laajuisia. Pakolliset opinnot ovat 1–3 opintopisteen laajuisina moduuleina oppiaineen mukaan.

Koko lukion oppimäärään sisältyy **vähintään 150 opintopistettä**. Opintojaksojen suorittamisen ylärajaa ei ole määrätty. Lukion opintojaksot koostuvat **pakollisista, syventävistä** ja **soveltavista** opinnoista.

Pakolliset opinnot
Kaikille yhteisiä opintojaksoja pitää opiskella **94–102 opintopistettä** riippuen opinto-ohjelmasta.

Syventävät opinnot
Syventävät opinnot ovat pakollisiin opintoihin liittyviä valtakunnallisia valinnaisia opintoja. Näitä opiskelijan on sisällytettävä ohjelmaansa **vähintään 20 opintopistettä**.

Soveltavat opinnot
Opinnot ovat paikallisia, koulukohtaisia ja valinnaisia ja sisältävät aineksia eri oppiaineista. Ne voivat olla menetelmäopintoja, muita koulukohtaisia opintoja (esimerkiksi kertaavia opintoja) tai muissa oppilaitoksissa suoritettuja opintoja.

Teemaopinnot
Opintojen keskeisenä tehtävänä on tarjota mahdollisuuksia usean eri oppiaineen tietojen ja taitojen soveltamiseen.

Arviointi

Päättöviikko
Pakolliset ja valtakunnalliset valinnaiset opinnot päättyvät pääsääntöisesti kirjalliseen ja/tai suulliseen arvioitavaan suoritukseen päättöviikolla periodin lopussa. Kun opettaja on arvioinut opinnot kokonaisuudessaan, arvosana tulee näkyviin Wilmaan.

Arvioitavien suoritusten palautus
Sähköiset kokeet palautetaan sähköisesti. Mahdolliset paperiset suoritukset opettaja palauttaa erikseen ilmoitettavana aikana.

Opiskelijan tulee säilyttää kaikki arviointiin vaikuttavat sähköiset ja paperiset suoritukset varmistaakseen arvioinnin siirtymisen todistukseen. Opiskelijan tulee ladata arvioidut sähköiset kokeet omalle koneelle. Kooste suorituksista tarvitaan myös erityisjärjestelyhakemuksia varten.

Uusintakoe
Opiskelijalla, joka on saanut **hylätyn arvosanan** tai joka **hyväksyttävästä syystä** on ollut poissa kokeesta eikä hänen tietojaan ja taitojaan ole voitu arvioida, on oikeus osallistua **kerran uusintakokeeseen**. Uusintakoe järjestetään viisi kertaa lukuvuodessa.

Korotuskoe
Hyväksyttyä arvosanaa voi yrittää korottaa **kerran korotuskokeessa**. Parempi arvosana jää voimaan. Korotuskoe järjestetään 2–3 kertaa lukuvuodessa.

Uusinta- ja korotuskoepäivämäärät ovat merkitty kalenteriin, joka löytyy Wilmasta sekä Kastellin lukion verkkosivuilta. **Uusintaan ilmoittaudutaan Wilman kautta määräpäivään mennessä. Korotukseen ilmoittaudutaan ko. aineen opettajalle ohjeistuksen mukaisesti**. Ilmoittautuminen on sitova. Esteestä on ilmoitettava etukäteen opettajalle.

Rästikoe
Lukuvuoden aikana voidaan järjestää lisäksi rästikokeita, jolloin esim. ylioppilaskirjoituksiin osallistunut opiskelija voi tulla tekemään päällekkäisyyden vuoksi puuttumaan jääneen kokeen.

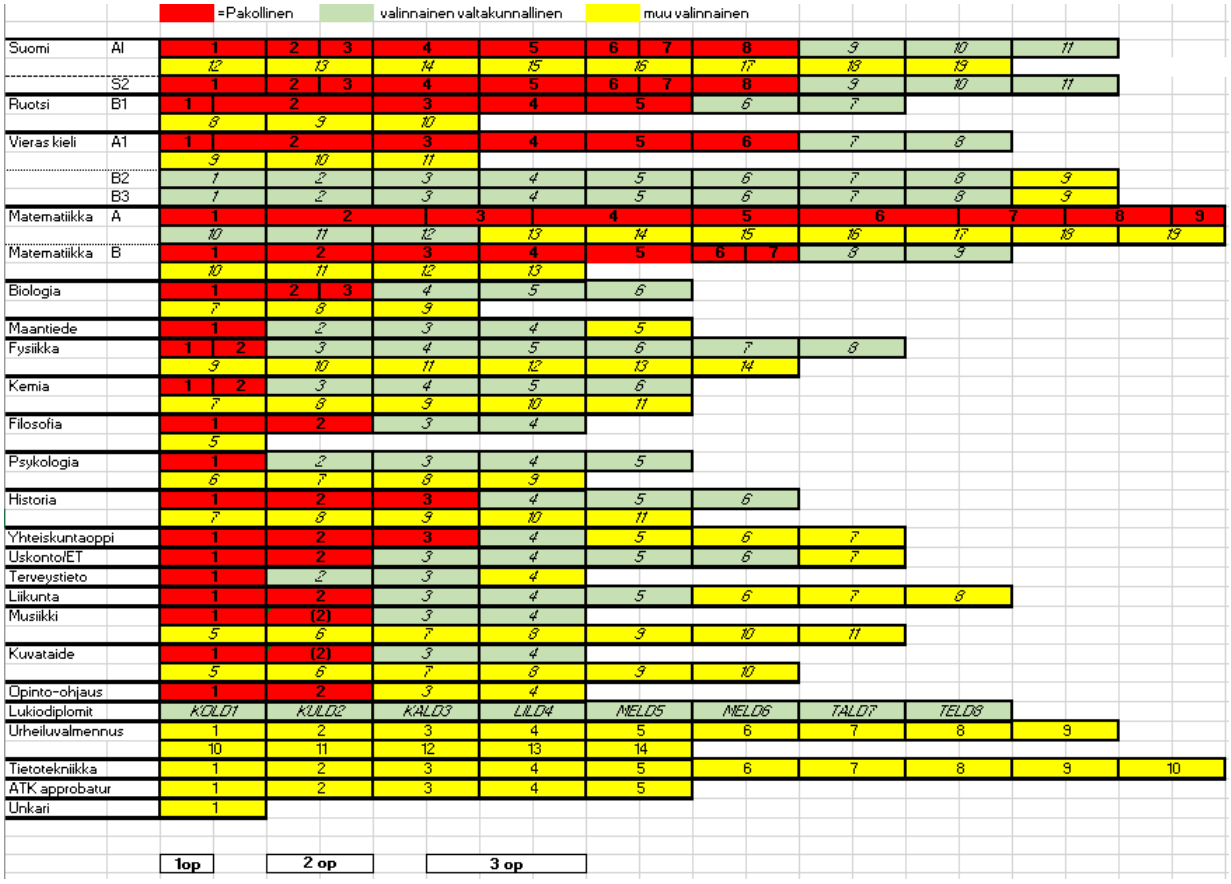
Itsenäinen opiskelu
Lukio-opintoja voi suorittaa myös itsenäisesti opiskellen. Lisätietoja saa opinto-ohjaajilta ja aineenopettajilta.

Päättöarviointi
Päättöarviointi annetaan, kun opiskelija on suorittanut koko lukion oppimäärän.

10. OPISKELU

Lukioon hakeutuminen on vapaaehtoista, mutta vastuu valituista opinnoista vaatii sitoutumista kouluyhteisön suoritus-, opiskelu- ja järjestyssääntöihin. Itsenäinen opiskelu ja tiedonhaku sekä laajojen kokonaisuuksien hallinta kuuluvat lukio-opiskeluun. Lukiolainen on vastuussa omasta opiskelustaan. Hyvä opiskelumotivaatio, kiinnostus opiskeltaviin aineisiin, luottamus omiin kykyihin ja säännöllinen opiskelu turvaavat opiskelijan menestymisen lukio-opinnoissa.

10.1. Lukion tuntijako (LOPS 2021)

10.2. Opintotarjotin

Kastellin lukion opintotarjotin kotisivuillamme: https://www.ouka.fi/kastellin-lukio/opintotarjotin

Lukio-opiskeluun kuuluu opettajien ja opiskelijoiden yhteistyönä opiskelun suunnittelu, johon sisältyy opiskelutavan ja opiskelumenetelmän valinta, arviointiperiaatteiden selvittäminen ja kokeista sopiminen. Opiskelijan kannattaa osallistua aktiivisesti opiskelujensa suunnitteluun. Työjärjestys tehdään tuntikaavion ja opintotarjottimen avulla. Muiden Oulun lukioiden tuntikaavio on nähtävissä luvussa *9.6. Muualla suoritetut opinnot*.

Oppiaineiden lyhenteet:

ATK = TIETOTEKNIIKKA
BI = BIOLOGIA
ENA = ENGLANTI
EAA= ESPANJA (alakoulussa alkanut)
EAB3 = ESPANJA (lukiossa alkava)
FI = FILOSOFIA
FY = FYSIIKKA
GE = MAANTIEDE
HI = HISTORIA
IT=ILMAISUTAITO
KE=KEMIA
KU = KUVATAIDE
MAA = PITKÄ MATEMATIIKKA
MAB = LYHYT MATEMATIIKKA
MU= MUSIIKKI
PS = PSYKOLOGIA
RAA = RANSKA (alakoulussa alkanut)
RAB2 = RANSKA (yläkoulussa alkanut)
RAB3 = RANSKA (lukiossa alkava)
RUB1 = RUOTSI
SAA= SAKSA (alakoulussa alkanut)
SAB2 = SAKSA (yläkoulussa alkanut)
SAB3 = SAKSA (lukiossa alkava)
TE = TERVEYSTIETO
UE = USKONTO
VEB3 = VENÄJÄ (lukiossa alkava)
YH = YHTEISKUNTAOPPI
ÄI = ÄIDINKIELI
UNK= UNKARI

10.3. Opinto-ohjelman laatiminen
Lukioon tullessaan opiskelija laatii opinto-ohjelmansa koko lukio-opiskelun ajaksi.

Opinnot suoritetaan yleensä numerojärjestyksessä. Aineissa, joissa myöhemmän moduulin menestyksellinen opiskelu ei välttämättä edellytä aiemman moduulin suorittamista, opiskelija voi muuttaa moduulien suoritusjärjestystä. Moduulien suoritusjärjestyksen voi tarkistaa lukion opetussuunnitelmasta. Pidennetty opintosuunnitelma tehdään aina ohjatusti opinto-ohjaajan ja huoltajien kanssa yhteistyössä.

Ohjelmaa voidaan tarkistaa opiskelun edetessä. **Opinto-ohjelman muutoksista on aina sovittava opinto-ohjaajan kanssa,** ja asiasta on hyvä keskustella myös aineenopettajan ja ryhmänohjaajan kanssa. Oppiaineen tasoa vaihdettaessa on aina neuvoteltava sekä opinto-ohjaajan että aineenopettajan kanssa moduulien vastaavuuksista.

Suuntaa antavat opintopistekertymät periodeittain eripituisten opinto-ohjelmien mukaan

3 vuoden ohjelma	1. periodi	2. periodi	3. periodi	4. periodi	5. periodi
1. opiskeluvuosi	12	24	36	48	60
2. opiskeluvuosi	72	84	96	108	120
3. opiskeluvuosi	132	144	150		

3,5 vuoden ohjelma	1. periodi	2. periodi	3. periodi	4. periodi	5. periodi
1. opiskeluvuosi	10	20	30	40	50
2. opiskeluvuosi	60	70	80	90	100
3. opiskeluvuosi	110	120	130		140
4. opiskeluvuosi	150				

4 vuoden ohjelma	1. periodi	2. periodi	3. periodi	4. periodi	5. periodi
1. opiskeluvuosi	9	18	27	36	45
2. opiskeluvuosi	54	63	72	81	90
3. opiskeluvuosi	99	108	117		126
4. opiskeluvuosi	135	144	150		

10.4. Opintojen suorittaminen

Opiskelija voi suorittaa lukion oppimäärän ja ylioppilastutkinnon 2–4 vuodessa. Suurin osa opiskelijoista suorittaa lukion **kolmessa** vuodessa. Opinto-ohjelman pidentäminen on perusteltua, jos esimerkiksi terveydelliset syyt, ainevalintojen laajuus, harrastus tai opintomenestys sitä vaativat.

1. ja 2. vuoden opiskelijat suunnittelevat tulevan lukuvuoden opinto-ohjelman jo keväällä.

1. vuoden opiskelijat etenevät valmiin ohjelman mukaisesti kolme ensimmäistä periodia, jonka aikana laaditaan koko loppulukuvuoden opinto-ohjelma opinto-ohjaajan ja ryhmänohjaajan opastuksella.

Opinnot suoritetaan ensisijaisesti tuntityöskentelynä. Opintoja voi suorittaa myös itsenäisesti opiskellen, mutta siitä on neuvoteltava aina opettajan kanssa. Opiskelija jättää perustellun hakemuksen opettajalle, jonka lausunnon jälkeen rehtori joko myöntää tai epää moduulin itsenäisen suorittamisen. Opintosuorituksia voivat olla opettajan määräämät tehtävät esim. tutkielmat, raportit ja kirja-analyysit.

Jokaisen periodin lopussa on päättöviikko. Päättöviikkojen aikataulut näkyvät lukuvuosikalenterissa.

Tukiopetusta voidaan antaa opiskelijalle, joka on jäänyt tilapäisesti jälkeen opinnoissaan tai joka tarvitsee muusta syystä tukea ja ohjausta lukio-opintojen suorittamiseksi. **Tukiopetus tapahtuu aina opiskelijan omalla ajalla**. Tukiopetuksesta sovitaan erikseen ao. opettajan kanssa.

Poissaolot ja myöhästyminen

Opiskelijalla on velvollisuus osallistua opetukseen, jollei hänen poissaololleen ole perusteltua syytä. (Lukiolaki 10.8.2018/714, 30§)

Sairaudesta johtuvat poissaolot
Poissaoloista selvityksen antaa alaikäisen opiskelijan puolesta huoltaja. Selvitys tehdään Wilmaan poissaoloselvityksenä. Täysi-ikäinen opiskelija voi selvittää sairauspoissaolon olemalla yhteydessä joko ryhmänohjaajaan tai opintojakson opettajaan. Jos sairaus jatkuu pidempään, opiskelijaa tai huoltajaa pyydetään ilmoittamaan asiasta ryhmänohjaajalle viimeistään kolmantena poissaolopäivänä. **Yli 5 työpäivää** kestävästä poissaolosta huoltaja tai opiskelija toimittaa ryhmänohjaajalle **joko lääkärin tai terveydenhoitajan todistuksen**.

Opiskelijan, joka jää kokeesta pois hyväksyttävästä syystä, on ilmoitettava asiasta asianomaiselle aineenopettajalle Wilman välityksellä **ennen koetilaisuutta**. Osallistumisoikeus uusintakokeeseen voidaan evätä, mikäli poissaolosta sairauden takia ei ole ilmoitettu etukäteen.

Harkinnanvaraiset poissaolot
Tiedossa olevista, harkinnanvaraisista poissaoloista (lomat, perhejuhlat, esiintymiset, kilpailut) on tehtävä etukäteen **hakemus**. Ryhmänohjaaja voi hyväksyä enintään 5 työpäivän mittaiset poissaolot. Yli viiden työpäivän poissaoloihin tarvitaan rehtorin lupa. Hakemus tehdään Wilmassa. **Poissaololupaa ei voi myöntää huoltaja, eikä täysi-ikäinenkään opiskelija voi myöntää poissaololupaa itse itselleen**.

Harkinnanvaraisia poissaoloja tulee välttää mahdollisimman pitkälle. Esimerkiksi lomamatkat toivotaan ajoitettavan koulun loma-aikoihin. Erityisen haitallisia ovat poissaolot kokeista ja muista opintojakson suorittamiseen liittyvistä pakollisista, läsnäoloa vaativista suorituksista. Koulu ei järjestä ylimääräisiä koetilaisuuksia tai muita valvottuja lisänäyttömahdollisuuksia harkinnanvaraisten poissaolojen takia. Ilman pakottavaa syytä poissaollut opiskelija ei myöskään ole oikeutettu saamaan tukiopetusta.

Harkinnanvaraista poissaoloa hakeneen opiskelijan on sovittava kunkin opintojakson opettajan kanssa, millä tavalla hän korvaa poissaolonsa aikana tehdyt työt ja miten hän voi itsenäisesti opiskella opintojaksojen sisällöt.

Mikäli opettaja katsoo, että opintojakson arvioinnin edellytykset eivät poissaolojen takia täyty, opettaja merkitsee opintojakson täydennettäväksi (T). Puuttuvat suoritukset tulee täydentää seuraavan periodin loppuun mennessä.

Myöhästyminen
Opiskelijan tulee saapua ajoissa jokaiselle oppitunnille. Myöhässä saapuminen häiritsee opetusta ja opiskelijaryhmän työskentelyä. Samoin arviointitapahtumiin ja muihin koulun tilaisuuksiin saavutaan ajoissa. Mikäli myöhästymisiä ilman perusteltua syytä on runsaasti ja toistuvasti, rehtori antaa suullisen varoituksen. Mikäli myöhästely jatkuu, rehtori antaa harkintansa mukaan kirjallisen varoituksen.

10.5. Kastellin urheilulukion opiskelijan opinnot

Kastellin urheilulukiossa opiskelijan tulee suorittaa **vähintään 24 opintopistettä kaikille yhteisiä urheiluvalmennusopintoja**. Urheiluvalmennuksen antamisesta vastaavat koulun omat päätoimiset valmentajat.

Opiskelijalle kertyy lukuvuodessa noin kahdeksan opintopistettä yhteisiä valmennusopintoja. Yhteisten valmennusmoduulien lisäksi opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa 16 opintopistettä muuta valmennusta. Valmennusopintojaksot suoritetaan koulun valmentajien johdolla koulun osoittamana aikana koulun osoittamissa harjoitustiloissa. Urheilulukion valmennus tapahtuu aamuisin, jonka jälkeen urheilulukiolainen osallistuu normaaliin kouluopetukseen lukujärjestyksen mukaisesti. Päättöviikoilla tapahtuvasta urheiluvalmennuksesta sovitaan erikseen oman valmentajan kanssa.

Valtioneuvoston päätöksellä erityisen koulutustehtävän (Kastellin urheilulukio) mukaisia opintoja suorittava opiskelija, joka **suorittaa vähintään 24 opintopistettä opetussuunnitelmassa määriteltyjä erityisen koulutustehtävän mukaisia opintoja, on oikeutettu vähentämään pakollisten opintojen määrästä kuusitoista (16) opintopistettä.** Opiskelijan tulee kuitenkin suorittaa vähintään puolet lukion jokaisen pakollisen oppiaineen opintojaksoista. Ylioppilastutkintoon osallistuminen edellyttää, että kokelas on opiskellut vähintään kirjoitusaineen pakolliset opintojaksot ja mielellään myös valtakunnalliset syventävät moduulit, sillä ylioppilaskoe pohjautuu näihin kaikkiin. Erityisen koulutustehtävän mukaisten kurssien tulee olla muita kuin opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä pakollisia ja valtakunnallisia syventäviä moduuleja.

Urheiluvalmennuksen lisäksi urheilulukiolaiselle tulisi kertyä keskimäärin kahdeksan opintopistettä jokaista opiskeltavaa periodia kohti. Mikäli opiskelija ei pysy opintoaikataulussa, voidaan hänen osallistumisoikeutensa urheiluvalmennukseen evätä. Urheiluvalmentautumistauon aikana opiskelijan tulee saattaa opiskelupuutteet kuntoon. Kun opiskelija on saavuttanut opintotavoitteet, hän voi palata urheiluvalmennukseen mukaan.

Urheilulukiolaisen tulee osallistua koulun normaaliin opetukseen. **Opintojaksojen hyväksyttävä suorittaminen edellyttää opetukseen osallistumista.** Poissaolot tulee aina selvittää. Urheilijaopiskelija voi olla pois koulusta **maajoukkuetapahtumien** vuoksi. Osallistuminen kyseisiin tapahtumiin edellyttää **kirjallista kutsua sekä poissaololuvan hakemista** kutsun perusteella joko ryhmänohjaajalta (poissaolo 1–5 pv) tai rehtorilta (5 pv pidemmät poissaolot). Maajoukkuetapahtumiin osallistuminen luetaan hyväksi myös urheiluvalmennuksessa. Opiskelijan tulee tiedottaa koulun valmentajaa maajoukkuetapahtumista sekä sairaudesta johtuvista poissaolosta. Mikäli valmentaja ei tiedä poissaolon syytä, se katsotaan aiheettomaksi poissaoloksi. Opiskelija voi olla pois koulusta myös omien **harjoitusleirien** vuoksi, mikäli harjoitusolosuhteet vaativat poissaoloa. **Opiskelija voi olla yhdessä periodissa maksimissaan kaksi viikkoa leirillä. Tätä pitemmät ajat vaativat opintosuunnitelman uudistamista opinto-ohjaajan kanssa**. Leirien aikainen opiskelu tulee suunnitella yhdessä opettajien ja valmentajien kanssa etukäteen. Ylimääräiset poissaolot korvataan sopimalla opettajan kanssa lisätehtävistä heti opintojakson alussa. Myös harjoitusleirejä varten tulee poissaoloa anoa joko ryhmänohjaajalta (alle viikko) tai rehtorilta (viikkoa pitemmät poissaolot).

Urheilulukiolainen osallistuu ryhmänohjaukseen ja koulun muihin yhteisiin tilaisuuksiin. Lukiolaisen tulee osallistua tunneille siten, että hän on paikalla koko oppitunnin ajan. **Mikäli urheilulukiolainen tarvitsee lääkärin tai fysioterapeutin palveluja, hän voi käyttää tähän kouluaikaa, jos koulun valmennusajat eivät tähän sovellu.** Mikäli urheilijalla on vamma, joka estää normaalin kouluharjoittelun, tulee hänen osallistua aamuharjoituksiin suorittamalla kuntouttavaa harjoittelua tai lääkärin tai fysioterapeutin osoittamaa kuntoutusohjelmaa.

Kastellin lukiossa psyykkinen valmennus on osa koulun päivittäistä valmennustoimintaa, mikä tarkoittaa jatkuvaa vuorovaikutusta urheilijoiden ja valmentajien välillä. Tämän lisäksi urheilijaopiskelijoiden henkisten ominaisuuksien kehittämiseen sekä urheiluun ja elämäntilanteeseen liittyvien kysymyksen ratkaisemiseen voi saada henkilökohtaista ohjausta.

Urheilulukioon kuuluvan opiskelijan **tulee osallistua lajinsa kilpailutoimintaan sekä mahdollisuuksien mukaan Oulun kaupungin tai Koululiikuntaliiton järjestämiin kilpailuihin**. Urheilijaopiskelija on velvollinen osallistumaan koulun järjestämään dopingvalistukseen. Urheilulukiossa opiskelu edellyttää pidättäytymistä dopingaineista. Opiskelija ei saa myöskään käyttää kouluaikana mitään tupakkatuotteita tai päihteitä.

Kastellin urheilulukion opiskelija ja hänen huoltajansa allekirjoittavat ensimmäisen lukukauden aluksi **sitoumuksen**, jossa he vahvistavat hyväksyvänsä urheilulukion toimintatavat. Sitoumuksen sisältö on yhteneväinen tämän ohjeen kanssa.

10.6. Lukio-opintojen suorittaminen muussa kuin kotilukiossa

Oulun kaupungin päivälukioiden välinen yhteistyö
Kastellin lukion opiskelijoilla on mahdollisuus suorittaa vaihtoperiodeja myös muissa Oulun kaupungin lukiossa. Periodien aikana suoritetut opinnot hyväksytään osaksi opiskelijan oppimäärää. Toisessa lukiossa suoritettavista periodeista on aina sovittava etukäteen **opinto-ohjaajan ja ryhmänohjaajan** kanssa.

Opintojaksoille osallistuminen
Opiskelijoilla on mahdollisuus valita omaan opinto-ohjelmaansa opintojaksoja kumppanuuslukiosta. Jos toiselta lukiolta valittu opintojakso järjestetään eLukiossa, opiskelija voi osallistua siihen myös etäyhteydellä. Erityistehtävän saaneiden

lukioiden (Kastellin urheilulukio, Madetojan musiikkilukio, Oulun Lyseon lukion IB-ohjelma) erityisohjelmaan kuuluvat opintojaksot eivät pääsääntöisesti ole avoimia muiden lukioiden opiskelijoille.

Yhteisesti järjestettävien opintojaksojen osalta opiskelijoille tiedotetaan, mikä lukio tai oppilaitos opetuksen toteuttaa ja miten opetus toteutetaan. Yhteisesti pyritään järjestämään sellaisia opintojaksoja, joiden opiskelijamäärät jäävät yhdessä lukiossa liian pieniksi. Tällaisia voivat olla esimerkiksi

- joidenkin vieraiden kielten opintojaksot
- elämänkatsomustiedon opintojaksot sekä
- koulukohtaiset opintojaksot

Osallistumisoikeuden rajoitukset
Kukin koulu asettaa järjestämilleen opintojaksoille osallistujamäärärajan sen mukaan, mitä opetusjärjestelyt edellyttävät. Jos jollekin opintojaksolle on halukkaita opiskelijoita enemmän kuin opintojaksolle voidaan ottaa, ovat etusijalla kunkin lukion omat opiskelijat.

Opintovalintoja ennen tai niiden teon yhteydessä opiskelijan tulee ilmoittaa omalle ryhmänohjaajalleen ja opinto-ohjaajalleen, mitä opintoja hän muualla suorittaa.

Oulun kaupungin päivälukioiden tuntikaavio:
(tarkista mahdolliset muutokset lukion omilta kotisivuilta)

	MA	TI	KE	TO	PE
8.15-9.30	1	**5**	3	**8**	4
9.45-11.00	2	**6**	4	7	**5**
11.XX-12.XX	3	7	**5**	1	**6**
13.15-14.30	4	1	**6**	2	7
14.45-16.00	**8**	2	**8**	3	**YS**

Kastellin lukiossa koodit 1, 2 ja 4 ovat samoissa paikoissa lukujärjestyksessä.

Opintojaksoille ilmoittautuminen
Sekä tavallisille että monimuoto-opetuksena järjestettäville eLukion opintojaksoille kumppanuuslukiossa ilmoittaudutaan samoin kuin kotilukionkin opintojaksoille: opiskelija valitsee itselleen opintojaksot Wilmassa avoimena olevasta kumppanuuslukion opintotarjottimesta.

Vaihtoperiodi
Opiskelijoilla on mahdollisuus opinto-ohjaajan kanssa keskusteltuaan siirtyä opiskelemaan toiseen lukioon kokonaisen periodin ajaksi. Lukio-opintojen aikana vaihtojaksoja voi olla korkeintaan kaksi. Ensimmäisen vuoden opiskelijalle vaihtojaksomahdollisuus tarjotaan vain erityisen painavista syistä. Vaihtojakson opintoja ja niiden aikana kumppanuuslukion opintojaksoille osallistumista koskevat samat ohjeet ja säännöt kuin yksittäisille opintojaksoille osallistumistakin.

Vaihtoperiodista on aina ehdottomasti hyvissä ajoin informoitava Wilman kautta ryhmänohjaajaa.

Osallisuusopintojaksot
Tavoitteet ja sisällöt tulevat lukiokoulutuksen yleisistä tavoitteista ja opetussuunnitelman perusteiden aihekokonaisuuksista. Aihekokonaisuuksien tavoitteena on, että

- opiskelija ymmärtää asioiden välisiä yhteyksiä
- saa mahdollisuuksia osaamisen jakamiseen ja luovaan ongelmanratkaisuun
- rohkaistuu toimimaan hyvän tulevaisuuden puolesta.

Opiskelija voi lukioaikanaan suorittaa enintään viisi osallisuusopintojaksoa. Kunkin osallisuusopintojakson tulee täyttää ainakin osa opintojakson tavoitteista. Keskeisissä sisällöissä on kaksi vaihtoehtoista ja yksi pakollinen osa. Opiskelijalle voidaan osoittaa opettaja, joka valvoo ja ohjaa osallisuusopintojakson suorittamista. Hyväksytystä periodista opiskelija saa suoritusmerkinnän.

Tavoitteena on, että opiskelija

- oppii edistämään yhdessä muiden kanssa ihmisoikeuksia, demokratiaa, tasa-arvoa ja kestävää kehitystä
- kasvaa osallistuvaksi, vastuuta kantavaksi ja kriittiseksi kansalaiseksi
- rohkaistuu toimimaan aktiivisesti opiskeluyhteisössä ja yhteiskunnassa paikallisesti, kansallisesti tai kansainvälisesti
- tutustuu yhteiskunnan erilaisiin osallistumisjärjestelmiin sekä tuntee niiden toimintatapoja

Keskeiset sisällöt

- osallistuminen opiskeluyhteisön, julkisen päätöksenteko- tai valmisteluelimen tai kansalaisjärjestön toimintaan (kuten lukion oppilaskunta, Oulun nuorten edustajisto, Oulun alueelliset vaikuttajaryhmät) *tai*
- vapaaehtoistyö yleishyödyllisessä yhteisössä, julkisyhteisössä tai muussa järjestäytyneessä yhdistystoiminnassa sekä
- opintokokonaisuuden tavoitteiden toteutumista, omaa toimintaa sekä työskentelyyn käytettyä aikaa dokumentoivan tekstin tai tallenteen tuottaminen (esimerkiksi video, työpäiväkirja, blogi)

Aikuislukio ja Oulun eLukio

Päivälukion opiskelija voi suorittaa opintoja myös aikuislukiossa tai Oulun eLukiossa, joista saat lisätietoa opinto-ohjaajilta ja opettajilta. Opintosuoritukset hyväksytään sellaisenaan päivälukion opinnoiksi. **Opintojaksojen vastaavuudet on aina tarkistettava** (ks. https://www.ouka.fi/oulun-elukio ja https://www.ouka.fi/oulun-aikuislukio). Opintoihin ilmoittaudutaan Wilman kautta.

Oulun aikuislukiossa päivittäisen työjärjestyksen pohjana on erilainen tuntikaavio.

Opinnot muissa oppilaitoksissa

Opiskelijoilla on mahdollisuus valita opintoja myös muista oppilaitoksista, mutta osaamisen tunnustaminen on selvitettävä ennen opintojen aloittamista.

10.7. Opintojen keskeyttäminen ja lukiosta eroaminen

Opintojen keskeyttäminen

Oppivelvollisella on oikeus keskeyttää oppivelvollisuuden suorittaminen määräajaksi:
1) oppivelvollisuuden suorittamisen estävän pitkäaikaisen sairauden tai vamman vuoksi;
2) äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaan ajaksi;
3) vähintään kuukauden kestävän tilapäisen ulkomailla oleskelun ajaksi, jos oppivelvollinen osallistuu oppivelvollisuuden suorittamista vastaavaan koulutukseen ulkomailla tai hänen muutoin voidaan katsoa suorittavan oppivelvollisuutta ulkomailla oleskelun aikana;
4) oppivelvollisuuden suorittamisen estävän elämäntilanteeseen liittyvän muun painavan syyn vuoksi.

Oppivelvollisella on oikeus keskeyttää oppivelvollisuuden suorittaminen toistaiseksi, jos oppivelvollisuuden suorittamisen estävä sairaus tai vamma on luonteeltaan pysyvä. Päätös oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttämisestä tehdään hakemuksesta. Ennen päätöksen tekemistä tulee selvittää, onko oppivelvollisuuden suorittaminen mahdollista yksilöllisten valintojen, yksilöllistämisen, välttämättömien tukitoimien tai kohtuullisten mukautusten avulla.

Lukiosta eroaminen

Ennen oppivelvollisen eronneeksi katsomista koskevan päätöksen tekemistä koulutuksen järjestäjän on selvitettävä, onko oppivelvollinen aloittanut uudet opinnot. Jos oppivelvollinen ei ole aloittanut uusia opintoja, koulutuksen järjestäjän on ilmoitettava oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttäneen oppivelvollisen yksilöinti- ja yhteystiedot oppivelvollisen asuinkunnalle sekä ilmoitettava oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttämisestä huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

11. ARVIOINTI

11 Opiskelijan oppimisen ja osaamisen arviointi

11.1 Arvioinnin tavoitteet ja tehtävät lukiokoulutuksessa

Opiskelijan työskentelyä, oppimista ja osaamisen kehittymistä tulee arvioida monipuolisesti. Opiskelijan arvioinnilla pyritään ohjaamaan ja kannustamaan opiskelua sekä kehittämään opiskelijan edellytyksiä itsearviointiin. Opiskelijalla on oikeus saada tieto arvioinnissa käytettävistä arviointiperusteista ja niiden soveltamisesta häneen. Opiskelijalle on lukio-opintojen aikana annettava mahdollisuus itsearviointiin.

Arviointi on aina sidoksissa tavoitteisiin ja kulloiseenkin tilanteeseen. Lukiokoulutuksessa arvioinnilla on kaksi keskeistä tehtävää:

1. Oppimisen tukeminen ja ohjaaminen. Tätä tehtävää toteuttaa opintojakson aikana annettava palaute, formatiivinen arviointi. Palautteella kuvataan opiskelijan edistymistä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Se on tärkeä osa opiskelijan ja opettajan vuorovaikutusta. Opintojakson aikainen palaute sekä lukio-opintojen aikainen, opettajan tuella tehty itsearviointi ja vertaisarviointi auttavat opiskelijaa ymmärtämään omaa oppimistaan, tunnistamaan vahvuuksiaan, korjaamaan virheitään ja kehittämään työskentelyään niin, että oppimiselle asetetut tavoitteet voivat toteutua.
2. Osaamiselle ja oppimiselle asetettujen tavoitteiden saavuttamisen näkyväksi tekeminen. Tätä tehtävää toteuttaa osaamisen ja opitun arviointi, summatiivinen arviointi. Osaamisen arviointi perustuu todennettuun näyttöön siitä, kuinka hyvin ja missä määrin opiskelija on saavuttanut opintojaksolle asetetut tavoitteet. Opintojakson arvosana määräytyy oppiaineen tavoitteiden, keskeisten sisältöjen, oppiaineessa määriteltyjen laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden sekä arviointiperusteiden mukaan.

Sekä formatiiviseen että summatiiviseen arviointiin kuuluu opiskelijan työskentelyn arviointi, joka perustuu oppiaineissa määriteltyihin työskentelyn tavoitteisiin ja niiden saavuttamiseen.

Arvioinnin tulee olla monipuolista ja tarkoituksenmukaisin menetelmin toteutettua. Opiskelijalla on oltava opintojakson aikana erilaisia mahdollisuuksia, tilaisuuksia ja tapoja osoittaa oppimistaan ja osaamistaan. Arvioinnilla saatu tieto auttaa opettajia suuntaamaan opetustaan opiskelijoiden tarpeiden mukaisesti.

Yleisten arviointiperusteiden lisäksi kunkin opintojakson tavoitteet ja arviointiperusteet on selvitettävä opiskelijalle opintojakson alussa, jolloin niistä keskustellaan opiskelijoiden kanssa ja tuetaan heidän opintojensa suunnittelua. Opiskelijan tulee saada tietää, mitä hänen on tarkoitus oppia ja miten hänen edistymistään arvioidaan. Arviointiperusteilla parannetaan arvioinnin läpinäkyvyyttä.

Arvioinnin tavoitteet ja tehtävät kiteytyvät lukion arviointikulttuurissa, joka on osa oppilaitoksen toimintakulttuuria. Arviointikulttuurilla tarkoitetaan niitä arvoja, normeja ja käytänteitä, joita sovelletaan yhteisessä arviointityöskentelyssä. Arviointikulttuurin näkyväksi tekeminen ja kehittäminen edellyttävät, että lukiossa on kirjattu yhtenäisiä arviointiin liittyviä periaatteita ja käytänteitä, joiden toteutumista seurataan.

Oulun kaupungin lukioissa opiskelijoiden kanssa keskustellaan jokaisen opintojakson alussa arvioinnin perusteista ja tavoista, joilla arviointi opintojakson aikana toteutetaan. Arvioinnin perusteet ja arviointitavat kuvataan opiskelijoille jaettavaan opintojakson työsuunnitelmaan. Opintojakson lopussa opiskelijalla on itsearvioinnin osana mahdollisuus eritellä, miten opintojakson aikainen arviointi on tukenut ja ohjannut hänen oppimistaan ja miten hän on mielestään saavuttanut osaamiselle ja oppimiselle asetetut tavoitteet.

11.2 Opintojakson arviointi

Oulun kaupungin lukioissa arviointi on monipuolista ja kannustavaa. Opintojakson arviointi perustuu monipuoliseen näyttöön opintojakson tavoitteiden saavuttamisesta. Kirjallinen koe on korkeintaan yksi osa arviointia. Opintojaksoilla tehtävien töiden ja tutkimusten tehtävänannot ja arviointikriteerit tulee suhteuttaa opintojakson laajuuteen ja opiskelijan kokonaistyömäärään.

Opiskelija saa palautetta sekä opintojakson aikana että sen lopussa. Palaute voi olla sekä suullista että kirjallista. Opintojakson aikainen palaute annetaan siten, että opiskelijalla on mahdollisuus kehittää työskentelyään ja saavuttaa opintojakson tavoitteet. Opintojakson lopussa annettu arviointi kuvaa, kuinka hyvin ja missä määrin tavoitteet on saavutettu.

Arviointi on Oulun lukioissa monipuolista, rakentavaa ja kannustaa opiskelijoita oppimiseen ja ponnistelemaan omista lähtökohdistaan parempaan. Opiskelijoita tulee kohdella tasavertaisesti: arviointi kohdistuu tietoihin, taitoihin ja työskentelyyn. Oppimisen tuen tarpeet huomioidaan arvioinnin toteuttamistavoissa mahdollisuuksien mukaan siten kuin ne on kirjattu opiskelijan henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan.

Arvioinnin tavoite on tukea opiskelijan oppimista. Riippuen oppiaineen luonteesta arvioitavat suoritukset voivat olla muutakin kuin kirjallisia kokeita. Numeroarviointi on vain yksi arvioinnin muodoista.

11.2.1 Numeroarvosanat ja suoritusmerkinnät

Numeroin annettavassa arvostelussa käytetään asteikkoa 4–10. Arvosana 5 osoittaa välttäviä, 6 kohtalaisia, 7 tyydyttäviä, 8 hyviä, 9 kiitettäviä ja 10 erinomaisia tietoja ja taitoja. Hylätty suoritus merkitään arvosanalla 4. Opintojakso tai oppiaine, jota ei arvostella numeroin, arvioidaan suoritetuksi (S) tai hylätyksi (H).

Oulun kaupungin lukioissa kesken olevan opintojakson opinnot merkitään täydennettäväksi (T = täydennettävä) ja lisätietoihin kirjataan, mitä suorituksia tai näyttöjä puuttuu. Opintojakson täydentäminen on suoritettava **viimeistään opintojakson päättymistä seuraavan periodin loppuun mennessä**. Tämän jälkeen opintojakso katsotaan keskeytetyksi (K = keskeytetty) ja suoritetaan joko osallistumalla uudestaan opetukseen tai sopimalla vaihtoehtoinen suoritustapa huomioiden opiskelijan aiemmin osoittama osaaminen.

Mikäli opiskelija on suorittanut opintojakson hyväksytysti mutta haluaa korottaa saamaansa arvosanaa, hänelle annetaan **opintojakson päättymistä seuraavan lukukauden loppuun mennessä** mahdollisuus osoittaa osaamistaan opintojakson keskeisissä tiedoissa ja taidoissa. Tämä voidaan toteuttaa joko erillisenä opettajan toteuttamana kuulusteluna tai muutoin sovittavana suorituksena. Mikäli opiskelija ei saa korotettua opintojakson arvosanaa, jää aiempi arvosana voimaan. Opiskelijalla on kuitenkin mahdollisuus myös suorittaa opintojakso kokonaan uudestaan osallistumalla opetukseen.

Oulun kaupungin lukioissa paikalliset valinnaiset opinnot arvioidaan suoritusmerkinnällä (S = suoritettu, H = hylätty).
Jos opintojakson suorittamisen edellytykset eivät täyty edes arvosanalla 4, opintojakso katsotaan keskeytyneeksi (K).

11.2.2 Itsenäisesti suoritettavat opinnot

Koulukohtaisessa opetussuunnitelmassa voidaan määritellä, mitkä opintojaksot edellytetään itsenäisesti opiskeltaviksi tai joita ei voida itsenäisesti suorittaa. Opiskelija ja opettaja sopivat itsenäisesti suoritettavan opintojakson työtavoista ja arviointitavoista, joilla opintojakson sisällöt ja tavoitteet saavutetaan. Arvioinnin tulee olla riittävän monipuolista, ja se voi sisältää myös yhteisöllisiä työtapoja. Itsenäisesti opiskellun opintojakson opinnoista edellytetään hyväksytty arvosana.

Kastellin lukiossa opiskelijalle voidaan hakemuksesta myöntää lupa suorittaa opintojakso tai sen osa itsenäisesti opiskellen. Suoritusperiaatteet ja opintojaksokohtaiset suositukset käyvät ilmi opintojaksokohtaisista opetussuunnitelmista. Opiskelijoille voidaan suositella jonkin soveltuvan opintojakson suorittamista esimerkiksi Oulun eLukiossa.

11.2.3 Suullisen kielitaidon arviointi

Toisen kotimaisen kielen ja vieraiden kielten pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojen aikana arvioidaan myös opiskelijan suullista kielitaitoa. Suullista kielitaitoa voidaan arvioida erillisellä kokeella.

Opetushallituksen tuottaman suullisen kielitaidon kokeen käytöstä tai Opetushallituksen tuottaman erillisen ohjeistuksen mukaisista näytöistä määrätään erikseen kyseisiä oppiaineita koskevissa luvuissa lukion opetussuunnitelman perusteissa. Todistus valinnaisiin opintoihin kuuluvasta suullisen kielitaidon kokeesta annetaan päättötodistuksen liitteenä.

11.2.4 Opinnoissa edistymisen seuranta yhteistyössä huoltajien kanssa

Nuorille tarkoitettuun lukiokoulutuksen oppimäärään kuuluvia opintoja järjestettäessä koulutuksen järjestäjän tulee olla yhteistyössä opiskelijoiden huoltajien kanssa. Huoltajille on annettava riittävän usein tietoa opiskelijan työskentelystä ja opintojen edistymisestä. Koulutuksen järjestäjän tulee määräajoin selvittää opiskelijoiden huoltajien näkemyksiä oppilaitoksen ja koulutuksen järjestäjän toiminnasta.

Opetus- ja ohjaushenkilöstön tulee seurata opiskelijan opintojen etenemistä. Opintojen etenemiseen liittyvistä käytännöistä päätetään paikallisessa opetussuunnitelmassa. Opintojen etenemisen määrittelyllä ei voida kuitenkaan tiukentaa näissä lukion opetussuunnitelman perusteissa määrättyä oppiaineen oppimäärän suoritusvaatimusta.

Sen varmistamiseksi, että huoltajat saavat tiedon opiskelijan työskentelystä ja opintojen edistymisestä, lukio voi edellyttää huoltajan allekirjoitusta tai vastaavaa sähköistä kuittausta todistuksiin tai tiedotteisiin, jos opiskelija ei ole täysi-ikäinen.

Huoltajille annetaan tunnukset Wilma-järjestelmään, jossa heillä on mahdollisuus seurata opiskelijan opintojen etenemistä. Koulukohtaisessa opetussuunnitelmassa voidaan päättää muista käytännöistä opinnoissa edistymisen seurannan ja huoltajien tiedottamisen suhteen.

11.2.5 Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksi lukeminen

Koulutuksen järjestäjän tehtävänä on opiskelijan henkilökohtaisen opintosuunnitelman laatimisen yhteydessä selvittää ja tunnistaa opiskelijan aiemmin hankkima osaaminen tämän esittämän selvityksen perusteella. Koulutuksen järjestäjän on tunnustettava toisessa [lukio]lain mukaista koulutusta antavassa oppilaitoksessa suoritetut 11 §:ssä tarkoitetut opinnot hyväksi lukemalla ne osaksi lukiokoulutuksen oppimäärää. Koulutuksen järjestäjän on tunnustettava myös muualla hankittu opetussuunnitelman tavoitteita ja sisältöjä vastaava osaaminen. Opiskelijan osaamisen tunnustamisessa noudatetaan, mitä 37 ja 38 §:ssä säädetään opiskelijan arvioinnista ja siitä päättämisestä. Tarvittaessa osaaminen on osoitettava koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Päätös osaamisen tunnustamisesta tehdään sitä erikseen pyydettäessä ennen opintojen tai hyväksi luettavaa osaamista koskevan opintokokonaisuuden alkamista. Opetushallitus antaa tarkempia määräyksiä osaamisen tunnustamisesta ja sitä koskevasta menettelystä.

Sen lisäksi, mitä lukiolaissa säädetään, tulee opintojen hyväksilukemisella ja muutoin hankitun osaamisen tunnustamisella välttää opintojen päällekkäisyyttä ja lyhentää opiskeluaikaa.

Opiskelija osoittaa lukion rehtorille hakemuksen muualla suorittamiensa opintojen tai muutoin hankkimansa osaamisen tunnustamiseksi. Opiskelijan tulee esittää luotettava selvitys opinnoistaan tai osaamisestaan. Tunnustamista varten lukio voi pyytää opiskelijaa täydentämään näyttöään suhteessa lukiokoulutuksen tavoitteisiin. Lukion rehtorin tulee varmistaa, että muualla suoritettujen opintojen sisällöt ja laajuus tai muutoin hankittu osaaminen vastaavat lukio-opetuksen tavoitteita. Opiskelijalle annetaan tietoa osaamisen tunnustamisen käytännöistä.

Muualla suoritettuja opintoja tai muutoin hankittua osaamista voidaan lukea hyväksi vahvistamalla ne osaksi lukion oppimäärää. Mikäli opinnot tai muutoin hankittu osaaminen luetaan hyväksi lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaan numerolla arvioitaviin opintoihin, tulee opinnoista antaa numeroarvosana. Arvosanan määrittelyn tueksi voidaan edellyttää opiskelijalta lisänäyttöä. Muualla hankitun osaamisen arvioinnissa menetellään, kuten lukion opetussuunnitelman perusteissa ja paikallisessa opetussuunnitelmassa opintojaksojen ja oppimäärän arvioinnista määrätään.

Luettaessa opiskelijalle hyväksi opintoja muista oppilaitoksista pitäydytään suoritusoppilaitoksen antamassa arvioinnissa. Jos kyseessä ovat paikallisessa opetussuunnitelmassa numeroin arvioitavat opinnot, arvosanat muutetaan lukion arvosana-asteikolle seuraavan vastaavuusasteikon mukaisesti:

asteikko 1–5	lukioasteikko	asteikko 1–3
1 (tyydyttävä)	5 (välttävä)	1
2 (tyydyttävä)	6 (kohtalainen)	1
3 (hyvä)	7 (tyydyttävä)	2
4 (hyvä)	8 (hyvä)	2
5 (kiitettävä)	9 (kiitettävä), 10 (erinomainen)	3

Tapauksissa, joissa lukio ei voi päätellä, kumpaa lukion arvosanaa toisessa oppilaitoksessa suoritetut opinnot vastaavat, ylempää vai alempaa, on vastaavuus määriteltävä opiskelijan eduksi. Ulkomailla suoritettujen opintojen hyväksilukemisessa ja osaamisen tunnustamisessa noudatetaan samoja periaatteita kuin kotimaassa suoritetuissa opinnoissa.

Opiskelijalla voi olla päättötodistuksessaan oppiaineesta vain yhden laajuinen oppimäärä. Opiskelijan siirtyessä oppiaineen pitkästä oppimäärästä lyhyempään hänen suorittamansa pitkän oppimäärän opinnot luetaan hyväksi lyhyemmässä oppimäärässä siinä määrin kuin niiden tavoitteet ja keskeiset sisällöt vastaavat toisiaan. Pitkän oppimäärän opintojen arvosanat siirtyvät suoraan lyhyen oppimäärän opintojen arvosanoiksi, jollei opiskelija anna korkeampaan arvosanaan oikeuttavaa lisänäyttöä. Jos opiskelija pyytää, tulee hänelle järjestää mahdollisuus lisänäyttöihin osaamistason toteamiseksi. Muut pitkän oppimäärän mukaiset hyväksytysti suoritetut opinnot tai opintojen osat voivat olla lyhyen oppimäärän valinnaisia opintoja paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla. Opiskelijan siirtyessä kesken oppimäärän lyhyemmästä pidempään oppimäärään menetellään edellä olevien periaatteiden mukaisesti. Tällöin voidaan edellyttää täydentäviä opintoja, ja tässä yhteydessä myös jo suoritettujen opintojen arvosanat harkitaan uudelleen.

Jos opiskelijan äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimääränä on suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus (jäljempänä S2/SV2-oppimäärä), häntä arvioidaan tämän oppimäärän mukaan huolimatta siitä, onko hänelle järjestetty erillistä S2/SV2-oppimäärän mukaista opetusta tai onko lukio voinut tarjota vain osan S2/SV2-oppimäärän opintojaksoista. Suomen/ruotsin kieli ja kirjallisuus -oppimäärän mukaisesti suoritetut opinnot luetaan hyväksi täysimääräisesti S2/SV2-oppimäärän opintoihin, ja niistä saatu arvosana siirtyy S2/SV2-opintojen arvosanaksi. S2/SV2-opinnot korvaavat suomen/ruotsin kieli ja kirjallisuus -oppimäärän opinnot siinä määrin kuin niiden tavoitteet ja keskeiset sisällöt vastaavat toisiaan. Opiskelijalla voi olla todistuksessaan arvosana vain joko suomen/ruotsin kielen ja kirjallisuuden oppimäärästä tai suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärästä, mutta ei molemmista.

11.2.6 Laaja-alaisen osaamisen arviointi

Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet muodostavat oppiaineiden yhteiset tavoitteet. Osa-alueet ovat 1) hyvinvointiosaaminen, 2) vuorovaikutusosaaminen, 3) monitieteinen ja luova osaaminen, 4) yhteiskunnallinen osaaminen, 5) eettisyys ja ympäristöosaaminen sekä 6) globaali- ja kulttuuriosaaminen.

Lukion opetussuunnitelman perusteissa on kuvattu kaikissa oppiaineissa, miten laaja-alaisen osaamisen osa-alueet sisältyvät oppiaineen opintoihin. Ne on otettu huomioon myös oppiaineiden tavoitteissa. Paikallisessa opetussuunnitelmassa määritellään, miten laaja-alaisen osaamisen tavoitteita ja osa-alueita toteutetaan eri opintojaksoissa. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana kunkin opintojakson formatiivista ja summatiivista arviointia.

11.3 Oppimäärän laajuuden vaihtaminen

Kun matematiikan oppimäärää vaihdetaan pitkästä lyhyeen, suoritettuja opintoja luetaan hyväksi seuraavalla tavalla:

Pitkän oppimäärän moduuli	Lyhyen oppimäärän moduuli
MAA02	MAB02
MAA03	MAB03
MAA06	MAB08
MAA08	MAB50
MAA09	MAB07

Muut pitkän oppimäärän mukaiset hyväksytysti suoritetut opinnot tai vaihdon yhteydessä moduuleista yli jääviä opintopisteitä vastaavat hyväksytysti suoritetut osaopinnot voivat olla lyhyen oppimäärän muita valinnaisia tai temaattisia opintoja paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla.

Opiskelijan siirtyessä pitkästä oppimäärästä lyhyeen oppimäärään tulee opiskelijalle hänen niin halutessa järjestää mahdollisuus lisänäyttöihin osaamistason toteamiseksi.

Kun opiskelija siirtyy lyhyestä oppimäärästä pitkään oppimäärään, häneltä voidaan edellyttää täydentäviä opintoja, ja tässä yhteydessä myös arvosana harkitaan uudelleen. Vaihdon yhteydessä moduuleista puuttumaan jäävät opintopisteet tulee suorittaa paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla.

Opiskelija voi opiskella myös toisen oppimäärän moduuleja oppimäärää vaihtamatta. Tällöin kyseiset moduulit voidaan lukea hyväksi opiskelijan varsinaisen oppimäärän muiksi valinnaisiksi tai temaattisiksi opinnoiksi paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla.

11.4 Oppiaineen oppimäärän arviointi

Oppiaineen oppimäärä muodostuu opiskelijan henkilökohtaisen opintosuunnitelman mukaisesti opiskelemista opinnoista. Opiskelijan opintosuunnitelma tarkentuu lukio-opintojen aikana. Sen laatiminen ja seuranta ohjaavat opiskelijaa tarkoituksenmukaisiin ja tavoitteellisiin opintojaksojen valintoihin. Samassa oppiaineessa eri opiskelijoilla voi olla erilaajuiset oppimäärät.

Eri oppiaineiden pakolliset ja valtakunnalliset valinnaiset opinnot on kuvattu lukion opetussuunnitelman perusteissa. Matematiikan yhteinen moduuli luetaan opiskelijan valitsemaan matematiikan oppimäärään. Jälkikäteen ei voi poistaa opiskelijan opiskelemia pakollisia opintoja eikä hyväksytysti suoritettuja valtakunnallisia valinnaisia opintoja. Muiden valinnaisten opintojen ja temaattisten opintojen mahdollisesta kuulumisesta jonkin oppiaineen oppimäärään määrätään paikallisessa opetussuunnitelmassa. Niistä luetaan oppiaineen oppimäärään vain opiskelijan hyväksytysti suorittamat opinnot.

Saadakseen oppiaineen oppimäärän hyväksytysti suoritetuksi opiskelijan on suoritettava pääosa oppiaineen opinnoista hyväksytysti. Hylättyjä arvosanoja saa olla pakollisissa ja valtakunnallisissa valinnaisissa opinnoissa enintään seuraavasti:

Opiskelijan opiskelemia pakollisia ja valinnaisia opintoja,	joista voi olla hylättyjä opintoja enintään
2–5 opintopistettä	0 opintopistettä
6–11 opintopistettä	2 opintopistettä
12–17 opintopistettä	4 opintopistettä
18 opintopistettä tai enemmän	6 opintopistettä

Oppiaineen oppimäärän arvosana määräytyy opiskelijan opiskelemien pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojen arvosanojen opintopisteiden mukaan painotettuna aritmeettisena keskiarvona.

Mikäli opiskelija osoittaa erillisessä kuulustelussa suurempaa kypsyyttä ja parempaa oppiaineen hallintaa kuin opintojaksojen arvosanoista määräytyvä oppiaineen arvosana edellyttää, tulee arvosanaa korottaa. Lisäksi arvosanaa voidaan korottaa, jos opiskelijan arvioinnista vastaavat päättävät, että opiskelijan tiedot ja taidot ovat hänen antamiensa näyttöjen perusteella oppiaineen päättövaiheessa opintojaksojen arvosanojen perusteella määräytyvää arvosanaa paremmat.

Pakollisten oppiaineiden ja valinnaisten vieraiden kielten oppimääristä annetaan lukiokoulutusta koskevan valtioneuvoston asetuksen (810/2018) mukainen numeroarvosana. Opinto-ohjauksesta annetaan suoritusmerkintä. Mikäli opiskelija pyytää, hän on oikeutettu saamaan suoritusmerkinnän liikunnasta ja sellaisista oppiaineista, joissa opiskelijan suorittama oppimäärä käsittää vain kaksi opintopistettä, sekä valinnaisista vieraista kielistä, mikäli opiskelijan suorittama oppimäärä niissä käsittää korkeintaan neljä opintopistettä.

Paikallisessa opetussuunnitelmassa määritellyt muut lukion tehtävään soveltuvat opinnot arvioidaan siten kuin opetussuunnitelmassa määrätään.

11.5 Lukion oppimäärän suoritus

Nuorille tarkoitetun lukiokoulutuksen oppimäärän laajuus on 150 opintopistettä (Lukiolaki 714/2018, 10 § 3 mom.).

Lukiokoulutuksen oppimäärä sisältää äidinkielen ja kirjallisuuden, toisen kotimaisen kielen ja vieraiden kielten opintoja, matemaattisluonnontieteellisiä opintoja, humanistisyhteiskunnallisia ja uskonnon tai elämänkatsomustiedon opintoja ja taito- ja taideaineiden opintoja (oppiaineryhmät) sekä opinto-ohjausta. – – Lukiokoulutuksen oppimäärä voi sisältää laaja-alaista osaamista kehittäviä temaattisia opintoja. Lukiokoulutuksen oppimäärä voi sisältää myös eri oppiaineryhmissä tai oppiaineissa suoritettavia erityistä osaamista ja harrastuneisuutta osoittavan näytön sisältäviä opintokokonaisuuksia (lukiodiplomi). (Lukiolaki 714/2018, 11 § 1 ja 2 mom.)

Lukiokoulutuksen ja lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen oppimääriin sisältyy [valtioneuvoston] asetuksen liitteen 1–3 mukaisesti pakollisia ja valtakunnallisia valinnaisia opintoja, joita koulutuksen järjestäjän tulee tarjota opiskelijoille. Oppimääriin voi lisäksi sisältyä lukiodiplomeita ja muita valinnaisia opintoja koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla. (Valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta 810/2018, 12 §.)

Lukiokoulutuksen oppimäärä tai lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen oppimäärä tulee suoritetuksi, kun oppimäärään kuuluvat opinnot on suoritettu siten kuin 11 §:n 4 momentissa tarkoitetussa valtioneuvoston asetuksessa säädetään ottaen lisäksi huomioon mahdollinen 6 §:ssä tarkoitettu erityinen koulutustehtävä tai 18 §:ssä tarkoitettu kokeilulupa. (Lukiolaki 714/2018, 36 § 1 mom.)

Opiskelija on suorittanut lukion oppimäärän silloin, kun hän on suorittanut oppiaineiden oppimäärät hyväksytysti ja lukio-opintojen vähimmäismäärä 150 opintopistettä täyttyy. Lukion oppimäärän tulee sisältää vähintään 20 opintopistettä valtakunnallisia valinnaisia opintoja. Muista kuin pakollisista ja valtakunnallisista valinnaisista opinnoista voidaan lukea mukaan lukion oppimäärään vain opiskelijan hyväksytysti suorittamat opinnot.

Opiskelijan opiskelu voidaan opiskelijan hakemuksesta tai suostumuksella järjestää osittain toisin kuin [lukio]laissa ja sen nojalla säädetään ja määrätään, jos:

1. opiskelijalla katsotaan joltakin osin ennestään olevan lukiokoulutuksen oppimäärää vastaavat tiedot ja taidot;
2. lukiokoulutuksen oppimäärän suorittaminen olisi opiskelijalle olosuhteet ja aikaisemmat opinnot huomioon ottaen joltakin osin kohtuutonta;
3. se on perusteltua opiskelijan sairauteen, vammaan tai muuhun terveydentilaan liittyvistä syistä. (Lukiolaki 714/2018, 29 §.)

Jos opiskelijan opiskelu järjestetään toisin kuin lainsäädännön nojalla määrätään, säädetyn opintopisteiden vähimmäismäärän 150 on joka tapauksessa täytyttävä.

11.6 Muutoksenhaku arviointia koskevaan päätökseen ja oppimäärän suorittamiseen liittyvä oikaisuvaatimus

Lukiokoulutuksen järjestäjän tulee tiedottaa opiskelijoille arvioinnin uusimis- ja oikaisumahdollisuudesta.

[Lukio]*laissa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua aluehallintovirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään, jos päätös koskee:*

1. *opiskelijaksi ottamista*
2. *23 §:n 2 momentissa tarkoitettua lisäajan myöntämistä tai 24 §:ssä tarkoitettua opiskeluoikeuden päättymistä*
3. *suoritettujen opintojen hyväksi lukemista*
4. *opiskelun poikkeavaa järjestämistä*
5. *oikeutta saada uskonnon tai elämänkatsomustiedon opetusta.* (Lukiolaki 714/2018, 49 §.)

[Lukiolain] *49 §:ssä tarkoitettuun oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään, jollei muualla laissa toisin säädetä.* (Lukiolaki 714/2018, 50 § 2 mom.)

Jollei [lukio]*laissa toisin säädetä, hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.* (Lukiolaki 714/2018, 52 §.)

Hallinto-oikeuden päätökseen, jolla on ratkaistu 49 §:ssä tarkoitettua asiaa koskeva valitus, ja aluehallintoviraston päätökseen, jolla on ratkaistu 53 §:ssä tarkoitettua asiaa koskeva oikaisuvaatimus, ei saa hakea muutosta valittamalla. (Lukiolaki 714/2018, 54 § 2 mom.)

Kun opetusta järjestetään ulkomailla, toimivaltainen hallinto-oikeus on Helsingin hallinto-oikeus ja toimivaltainen aluehallintoviranomainen on Etelä-Suomen aluehallintovirasto. (Lukiolaki 714/2018, 55 §.)

11.7 Lukiosta saatavat todistukset

Lukiossa käytetään seuraavia todistuksia:

1. Lukion päättötodistus
2. Ylioppilastutkintotodistus
3. Erotodistus, joka annetaan opiskelijalle, joka eroaa lukiosta ennen lukion koko oppimäärän suorittamista.
4. Todistus suullisen kielitaidon kokeesta ja lukiodiplomitodistus annetaan lukion päättötodistuksen liitteinä.

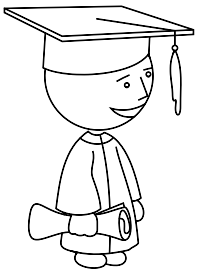
Lukion päättötodistukseen merkitään opiskelijan opiskelemat oppiaineet, niissä suoritettujen opintopisteiden määrä sekä kunkin oppiaineen arvosana sanallisesti ja numeroin (esimerkiksi kiitettävä 9) tai merkintä oppiaineen hyväksytystä suorittamisesta (suoritettu S).

Temaattiset opinnot merkitään suoritusmerkinnällä. Temaattisten opintojen opintojaksojen nimet eritellään liitteeseen.

Päättötodistukseen ja todistukseen oppimäärän suorittamisesta kuuluu myös kohta Lisätietoja. Tähän kohtaan merkitään päättötodistuksen liitteenä annettavat ja sitä täydentävät todistukset lukio-opintoihin liittyvistä näytöistä, kuten suoritetut lukiodiplomit, suullisen kielitaidon kokeet sekä erittely temaattisista opinnoista ja sellaisista muista lukion oppimäärään kuuluneista opinnoista, jotka eivät sisälly oppiaineiden oppimääriin.

Lukion erotodistukseen merkitään oppiaineet, niissä suoritetut opinnot ja opintopistemäärät sekä muut opiskelijan suorittamat lukio-opinnot ja niistä saadut arvosanat joko numeroina tai suoritusmerkintänä (S = suoritettu, H = hylätty).

12. YLIOPPILASKIRJOITUKSET

12.1. Ylioppilastutkinnon rakenne

Tutkintoon sisältyy viisi (5) pakollista koetta:

Kaikille pakollinen koe:

- **Äidinkieli**

Neljä (4) muuta valitaan vähintään kolmesta alla olevista ryhmistä

- **Matematiikka**
- **Toinen kotimainen kieli**
- **Vieras kieli**
- **Reaaliaine**
    - **1. päivä:** psykologia / biologia / historia / fysiikka / filosofia
    - **2. päivä**: uskonnot / elämänkatsomustieto / maantiede / kemia / yhteiskuntaoppi / terveystieto

Ainakin yhdessä pakollisessa kokeessa on suoritettava vaativampi A-tason koe!
Lisäksi voi suorittaa **ylimääräisiä kokeita** esim. vieraat kielet ja matematiikka tai reaaliaineita.

Äidinkielen koe
Äidinkielen koe on kaksiosainen: lukutaidon koe ja kirjoitustaidon koe. Kokeet suoritetaan eri päivinä. Kokelaan tulee osallistua samalla tutkintokerralla molempiin kokeisiin. Kokelaan äidinkielen arvosana määräytyy kokeiden painotetun yhteispistemäärän perusteella

Kielet
Toisessa kotimaisessa kielessä (ruotsi) voi valita joko A-tason tai B-tason kokeen. Kastellin lukiossa opiskeltu ruotsin kielen oppimäärä (keskipitkä) tähtää B-tason kokeeseen.

Vieraissa kielissä voi valita joko pitkän eli A-tason tai lyhyen eli C-tason oppimäärän kokeen. Tason voi valita riippumatta siitä, minkä oppimäärän opiskelija on näissä aineissa lukiossa suorittanut. Vieraan kielen A-tason kokeet järjestetään samana päivänä, joten yhdellä tutkintokerralla voi kirjoittaa vain yhden pitkän vieraan kielen kokeen. Lyhyitä kieliä (B2- ja B3-kielet) voi kirjoittaa samana päivänä kaksi, jolloin koeaika on kahdeksan tuntia.

Reaali
Kussakin seuraavista aineista järjestetään oma kokeensa: psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia, evankelis-luterilainen uskonto, ortodoksinen uskonto, elämänkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede ja terveystieto.

Kokelas voi osallistua yhtenä koepäivänä vain yhden reaaliaineen kokeeseen. Siten kokelas voi suorittaa yhdellä tutkintokerralla enintään kaksi reaaliaineen koetta. Tutkinnon hajauttamalla kokelas voi halutessaan osallistua usean reaaliaineen kokeeseen.

Matematiikka
Matematiikan vaativampi eli **A-tason koe perustuu matematiikan pitkään oppimäärään** ja helpompi eli **B-tason koe lyhyeen oppimäärään**. Kokelas saa vapaasti valita kumpaan kokeeseen osallistuu riippumatta siitä, minkä oppimäärän on lukiossa suorittanut. Tutkintoon saa kuitenkin kuulua vain yksi matematiikan koe.

12.2. Tutkinnon suorittaminen

Osallistumisoikeus
Ylioppilaskirjoitukset järjestetään kaksi kertaa vuodessa, syksyllä ja keväällä. Tutkinnon suorittamisen voi aloittaa keväällä tai syksyllä, ja sen voi hajauttaa enintään kolmeen peräkkäiseen tutkintokertaan.

Tutkintoon osallistuminen edellyttää, että kokelas on opiskellut vähintään kirjoitusaineen pakolliset opinnot (vieraan kielen lyhyessä oppimäärässä kolme opintojaksoa). Ylioppilastutkinnon kokeet pohjautuvat kuitenkin **pakollisiin ja valtakunnallisiin syventäviin** opintoihin.

Kokeiden uusiminen
Tutkinnon suorittanut voi uusia hylättyä koetta rajoituksetta. Tutkinnon ollessa kesken, hylätyn kokeen saa uusia kolme kertaa välittömästi seuraavina kolmena tutkintokertana.
Hyväksyttyjä kokeita saa uusia rajoituksetta. Katso tarkemmat ohjeet YTL:n kotisivuilta (www.ylioppilastutkinto.fi)

Arvostelu
YO-kokeet arvostellaan seitsenportaisella asteikolla: L, E, M, C, B, A, i.
Ylioppilastutkintotodistuksen saamisen ehtona on, että kokelas saa myös lukion päättötodistuksen.

Kompensaatio
Hylätyn arvosanan i kompensoiminen toimii alla olevan taulukon perusteella.

Arvosana	Tarvittavat kompensaatiopisteet	Suorittanut neljä muuta tutkintoon vaadittavaa koetta esim.
i	10	i ja AABB i ja AAAC

Keskeytynyttä koetta ei voi kompensoida. Kompensaatio tehdään automaattisesti YTL:n toimesta. Halutessaan kokelas voi kieltää kompensaation, jolloin kokelas tekee itse ilmoituksen YTL:aan.

Ilmoittautuminen
Kokelas ilmoittautuu ylioppilaskokeisiin etukäteen. **Ilmoittautuminen on sitova.**

Ilmoittautuminen evankelis-luterilaisen uskonnon, ortodoksisen uskonnon tai elämänkatsomustiedon kokeeseen ei ole sidoksissa mahdolliseen uskontokunnan tai uskonnollisen yhdyskunnan jäsenyyteen.

Kevään tutkintoon ilmoittaudutaan marraskuun puolen välin jälkeen ja syksyn tutkintoon kesäkuun alussa. Tarkemmat tiedot ilmoitetaan Wilmassa ja koulun kotisivuilla.

12.3. Ylioppilaskirjoitusten koepäivät 2026–2027

Katso lisätietoja www.ylioppilastutkinto.fi

13. OHJAUKSEN JÄRJESTÄMINEN

Ohjaustoiminta Kastellin lukiossa muodostaa kokonaisuuden, joka tukee opiskelijaa lukio-opintojen eri vaiheissa sekä kehittää hänen valmiuksiaan tehdä koulutusta ja elämänuraa koskevia valintoja ja ratkaisuja. Ohjaustoiminta tukee opiskelijoiden hyvinvointia, kasvua ja kehitystä, tarjoaa aineksia itsetuntemuksen lisääntymiseen sekä kannustaa aktiiviseen kansalaisuuteen. Opiskelijoiden yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja toimijuutta kehitetään ja pidetään yllä lukio-opintojen ajan. Ohjauksen avulla edistetään koulutuksen yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä ehkäistään syrjäytymistä. Opiskelijoiden opintojen sujumista seurataan ja heidän opintojensa etenemistä tuetaan. Opiskelijoiden hyvinvointia ja opiskelua tuetaan yhteistyössä opiskelijan, huoltajien, opettajien, opinto-ohjaajan, rehtorin ja opiskeluhuoltohenkilöstön kanssa.

Kastellin lukiossa ohjaus on tavoitteellista yhteistyötä. Jokaista opiskelijaa kunnioitetaan yksilönä, jolla on oikeus ohjaukseen. Opiskelija on ohjauksessa aktiivinen ja osallistuva toimija.

Lukion ohjaustoimintaan ja sen järjestämiseen osallistuu koko koulun opettaja- ja ohjaushenkilöstö.

Ohjauksen sisällöt ja työnjako

	rehtorit	opinto-ohjaajat	ryhmänohjaaja	aineenopettaja	erityisopettaja	tuutori	koulusihteeri	lukiokuraattori	lukiopsykologi	terveydenhoitaja
opiskelijaksi hakeutuminen	X	X				X	X			
opintoihin perehdyttäminen	X	X	X	X		X				
opintojen suunnittelu	X	X	X	X	X					
oppimisen tukeminen	X	X	X	X	X			X	X	
opintososiaaliset edut	X	X					X	X		
opintojen etenemisen seuranta	X	X	X	X	X					
yo-tutkinnon suunnittelu	X	X	X	X	X					
psykososiaalinen tuki	X	X	X	X	X	X		X	X	X
uran ja elämän suunnittelu		X	X	X	X			X	X	
opintojen päättövaiheen ohjaus	X	X	X							

Rehtori/apulaisrehtori

- Luo ohjauksen toimintamahdollisuudet ja tukee ohjauksen suunnittelua.
- Vastaa ohjauksen resursoinnista ja siitä, että opiskelijan oikeus riittävään henkilökohtaiseen ohjaukseen toteutuu.
- Vastaa opiskeluhuollosta ja sen koordinoinnista yhdessä opiskeluhuoltoryhmän kanssa ja huolehtii opiskeluhuoltosuunnitelman päivittämisestä vuosittain.
- Vastaa opiskeluhuoltoon liittyvästä tiedonkulusta opiskelijoille, huoltajille ja henkilökunnalle.
- Pitää opiskelijoille ja heidän huoltajilleen tiedotustilaisuudet ylioppilastutkinnosta.
- Osallistuu vanhempainiltojen suunnitteluun ja toteutukseen.
- Hyväksyy itsenäisen opiskelun anomukset ja muualla suoritetut opinnot.

Opinto-ohjaaja

- Koordinoi lukion ohjaustoimintaa.
- Tukee opiskelijaa lukio-opintojen eri vaiheissa henkilökohtaisessa tai ryhmä- ja luokkamuotoisessa opinto-ohjauksessa.
- Auttaa opiskelijaa lukio-opintojen etenemisessä, valinta- ja päätöksentekotilanteissa sekä henkilökohtaisissa elämäntilanteisiin liittyvissä kysymyksissä. Tukee opiskelijaa tunnistamaan vahvuutensa oppijana sekä käyttämään hänelle soveltuvia opiskelumenetelmiä.
- Vastaa opinto-ohjauksen pakollisista opinnoista.
- Vastaa lukion ohjaussuunnitelman päivittämisestä.
- Pitää yhteyttä opettajiin, ryhmänohjaajiin ja muuhun koulun henkilökuntaan.
- Pitää yhteyttä jatko-oppilaitosten edustajien sekä työvoima-, koulu – ja muiden viranomaisten kanssa.
- Osallistuu oman ammattialansa asiantuntijana opiskelijahuoltoryhmän toimintaan ja yhteisölliseen opiskeluhuoltoon.
- Osallistuu vanhempainiltojen suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Ryhmänohjaaja

- On oman ryhmänsä opiskelijoiden lähiohjaaja.
- Käynnistää oman ryhmänsä ryhmäytymisprosessin sekä perehdyttää opiskelijat lukion käytänteisiin ja toimintatapoihin.
- Seuraa omien opiskelijoidensa opintojen etenemistä ja valintojen toteutumista, läsnäoloa sekä puuttuu mahdollisiin ongelmiin.
- Seuraa oman ryhmänsä ylioppilastutkinnon etenemistä yhteistyössä aineenopettajien, opinto-ohjaajien ja rehtorin kanssa.
- Tiedottaa ryhmänsä opiskelijoille ajankohtaisista asioista.
- Pitää ryhmänohjaustuokioita työsuunnitelman mukaisesti
- Toimii linkkinä opiskelijan, kodin ja koulun välillä.
- Osallistuu tarvittaessa opiskelijahuoltoryhmän toimintaan.
- Osallistuu vanhempainiltojen suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Aineenopettaja

- Ohjaa opiskelijaa opettamansa aineen opiskelutaidoissa ja ylioppilastutkintoon valmistautumisessa.
- Auttaa opiskelijaa kehittämään oppimaan oppimisen taitojaan ja oppimisen valmiuksiaan sekä tukee opiskelijoiden jatko-opintovalmiuksia ja työelämätuntemusta oman oppiaineensa osalta.
- Seuraa poissaoloja ja puuttuu niihin tarvittavin toimenpitein.
- Antaa mahdollisuuksien mukaan tukiopetusta.
- Osallistuu vanhempainiltoihin oman oppiaineensa edustajana.
- Kirjaa opiskelijan PETS:aan toteutuneita toimenpiteitä ja huomioita.

Aineenopettajan tehtävänä on puuttua välittömästi havaitsemiinsa ongelmiin. Mikäli aineenopettajalla herää huoli opiskelijasta, on hänen tehtävänsä ottaa huoli puheeksi nuoren kanssa. Tarvittaessa opettajalla on mahdollisuus saada konsultaatiotukea opiskeluhuollon työntekijöiltä.

Erityisopettaja

Tuki voi olla keskustelua opiskelijan tuen tarpeista ja opiskelua tukevista keinoista.

- Osallistuu tukea tarvitsevien opiskelijoiden opintojen suunnitteluun. Tuki voi olla mm. kokonaisuuksien jäsentämiseen, tehtävien aikatauluttamiseen ja valmiiksi saamiseen sekä itsenäiseen ja tavoitteelliseen opiskeluun.
- Selvittää opiskelijoiden lukemisen ja kirjoittamisen vaikeuksia (lukitestaus).
- Vastaa erityisjärjestelyiden hakemisesta ylioppilastutkintolautakunnalta sekä pedagogisen tuen suunnitelmien kirjoittamisesta ylioppilastutkintoa ja opintojen suunnittelua varten.
- Tukee ja vahvistaa opiskelijan myönteistä kuvaa itsestään oppijana ja auttaa häntä tunnistamaan omaan oppimiseen vaikuttavia tekijöitä.
- Osallistuu oman ammattialansa asiantuntijana opiskelijahuoltoryhmän toimintaan ja yhteisölliseen opiskeluhuoltoon.
- Konsultoi tarvittaessa muita opettajia opiskelijan tuen tarpeista.

Kastellin lukion erityisopettajana toimii **Jouko Lindberg**, puh. 050 382 7350, jouko.lindberg@ouka.fi.

Opiskelijatuutori

- Pääsääntöisesti toisen vuoden opiskelija, joka on saanut tehtäväänsä koulutuksen.
- Toimii yhteistyössä opinto-ohjaajien ja ryhmänohjaajien kanssa.
- Opastaa ensimmäisen vuoden opiskelijoita lukion käytänteissä.
- Perehdyttää lukion kulttuuriin.
- Tutustuttaa opiskelijoita toisiinsa.
- Osallistuu lukion esittelytilaisuuksiin.

Pedagogisen tuen suunnitelma (PETS)

- Lukiossa opiskelijalle voidaan laatia pedagogisen tuen suunnitelma (PETS) silloin, kun hänen opiskelunsa tai elämäntilanteensa edellyttää pedagogisia järjestelyitä.

- PETS on opiskelijan henkilökohtainen asiakirja, jolla hän todentaa erityisjärjestelyjen tarpeensa. Suunnitelmassa mainitaan tarvittavat pedagogiset erityisjärjestelyt, joiden avulla opiskelijan tuen tarve otetaan huomioon oppitunneilla, koetilanteissa sekä arvioinnissa.

- Opinto-ohjaaja, erityisopettaja tai muu asiantuntija voi suositella tukitoimien kirjaamista pedagogisen tuen suunnitelmaan (PETS). Suunnitelman voi laatia opinto-ohjaaja tai erityisopettaja, alle 18-vuotiaan kohdalla yhteistyössä huoltajan kanssa.

- **Kun erityisjärjestelyjä anotaan ylioppilaskirjoituksiin, YTL edellyttää, että niitä on kokeiltu jo opintojen aikana ja niistä todettu olevan hyötyä opiskelijalle.**
- **Erityisjärjestelyitä pitää hakea puoli vuotta ennen kirjoituksia.**
- Opiskelija sopii periodin alussa opettajan kanssa tuesta ja järjestelyistä**. Vastuu järjestelyiden sopimisesta on aina opiskelijalla itsellään.** Tarvittaessa pedagogisen tuen suunnitelmaa päivitetään.

14. OPISKELUHUOLTO

Opiskeluhuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko oppilaitosyhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhuoltona. Yhteisöllinen opiskeluhuolto kuuluu kaikille kouluyhteisön jäsenille. Lisäksi opiskelijoilla on oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhuoltoon. Tämä sisältää yksittäiselle opiskelijalle annettavia opiskeluterveydenhuollon palveluja, opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalveluja ja tapauskohtaisesti järjestettävää monialaista yksilökohtaista opiskeluhuoltoa.

Opiskeluhuoltoa koordinoi ja kehittää opiskeluhuoltoryhmä, johon kuuluvat lukion rehtori, opinto-ohjaaja, terveydenhoitaja, erityisopettaja, lukiokuraattori, lukiopsykologi, opettaja- ja opiskelijajäsen sekä tarvittaessa muita konsultoivia tahoja.

Ryhmään voi ottaa yhteyttä, kun opiskelijalla on vaikeuksia esim. oman elämänsä hallinnassa, opiskelussa tai terveydellisissä asioissa. Yhteyttä voi ottaa nuori itse, hänen huoltajansa, opettaja tai ryhmänohjaaja.

Opettajilta toivotaan aktiivista yhteydenottoa ja riittävän ajoissa toimimista. Opiskelijahuoltoryhmä kokoontuu kerran kuukaudessa ja kokoontumisajoista tiedotetaan erikseen.

Opiskeluhuolto on sekä yhteisöllistä että yksilökohtaista opiskelijoiden hyvinvointia tukevaa toimintaa. Opiskeluhuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko oppilaitosyhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhuoltona, joka kuuluu kaikille oppilaitoksen toimijoille. Yhteisöllistä opiskeluhuoltotyötä koordinoi Kastellin lukiossa opiskeluhuoltoryhmä, johon kuuluvat lukion rehtori, opinto-ohjaajat, terveydenhoitaja, erityisopettaja, kuraattori, psykologi sekä opettaja- ja opiskelijajäsen. Opiskeluhuoltoryhmä kokoontuu kerran kuukaudessa ja kokoontumisajoista tiedotetaan erikseen.

14.1. Opiskeluhuollon palvelut

Yksilökohtaisella opiskeluhuollolla tarkoitetaan opiskeluterveydenhuollon palveluja, opiskeluhuollon kuraattori- ja psykologipalveluja sekä yksilökohtaista monialaista asiantuntijaryhmää, joka kootaan tapauskohtaisesti yhteistyössä opiskelijan ja/tai huoltajan kanssa.

Kuraattorin ja psykologin palvelut

Kuraattorin ja psykologin työn keskeinen tavoite on edistää opiskelijoiden opintojen etenemistä, tervettä kehitystä ja hyvinvointia.
Opiskelijat voivat sopia yksilökohtaisia tapaamisaikoja kuraattorin tai psykologin kanssa. Tarvittaessa tehdään yhteistyötä vanhempien, lukion henkilökunnan, muun sosiaalisen verkoston sekä viranomaistahojen kanssa.

Kuraattori on lukion sosiaalialan ammattilainen. Kuraattoriin voi olla yhteydessä mm. opiskelun pulmatilanteisiin, opiskelustressiin, ihmissuhteisiin, yksinäisyyteen, elämäntilanteen muutoksiin (esim. itsenäistymiseen) sekä arjenhallintaan ja taloudellisiin asioihin liittyen. Kuraattorin työhuone on Kastellin monitoimitalon 2. kerroksessa lukion hallinnon käytävällä huone numero 42032.

Psykologiin voi olla yhteydessä mm. oppimiseen ja opiskeluun, psyykkiseen kuormitukseen ja mielialan haasteisiin liittyvissä asioissa. Psykologin työhuone on Kastellin monitoimitalossa 2. kerroksessa aikuislukion hallinnon käytävällä huone numero 42012.

Yksilökohtainen monialainen asiantuntijaryhmä

Yksittäistä opiskelijaa koskevat asiat käsitellään tapauskohtaisesti koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä, joka kirjaa asiat opiskeluhuoltokertomukseen Wilmaan. Monialaiseen asiantuntijaryhmään voi kuulua opetushenkilöstöä, opiskeluterveydenhuollon henkilöstöä, psykologi- tai kuraattoripalveluja edustavia jäseniä sen mukaan kuin käsiteltävä asia edellyttää. Ryhmän kokoaa se opetushenkilöstön tai oppilashuollon palvelujen edustaja, jolle asia työtehtävien perusteella kuuluu. Ryhmään voidaan nimetä asiantuntijoita jäseniksi vain opiskelijan suostumuksella tai, tarpeen niin vaatiessa, hänen huoltajansa suostumuksella.

15. LUKIO-OPISKELUN KUSTANNUKSET

Lukiolainen voi saada opintotukea ja koulumatkatukea, mikäli hän täyttää tuen saamisen ehdot, lue lisää (https://www.kela.fi/opiskelijat).

Opintotukea myönnetään vain päätoimisiin opintoihin. Koulumatkatuen ja opintotuen ehdot löytyvät Kelan verkkosivuilta. Opintotukea ja koulumatkatukea haetaan OmaKelassa (omakela.fi)

Kela saa OPH:n oppivelvollisuusrekisteristä tiedon, että opiskelijalla on oikeus maksuttomaan koulutukseen, joten opiskelutodistusta ei tarvitse pyytää enää lukiolta.

Tietoja saat Kelan paikallistoimistoista (Oulussa Sepänkatu 18, 90100 Oulu) sekä Kelan asiakaspalvelusta: 020 692 209 ja https://www.kela.fi/opiskelijat.

Koulumatkaliput verkossa: www.waltti.fi ja www.matkahuolto.fi

Abiturientit hakevat koulumatkatukea lukuloman alkuun asti.

16. LIITTEET

Pedagogisen tuen suunnitelma (PETS)

PETS on opiskelijan henkilökohtainen salassa pidettävä sähköinen asiakirja, jolla todennetaan opiskelijan oppimiseen ja opetukseen liittyvä erityisjärjestelyjen tarve.

Pedagogisen tuen tarve muodostuu, kun opiskelijalla on
- oppimisvaikeus, vamma, sairaus tai muu esim. psykososiaalinen peruste erityiselle tuelle

1. Tuen tarve huomataan koululla
   A. Luki-häiriö:
   - 1.vuoden opiskelijoille järjestetään luki-seula
   - erityisopettaja antaa palautteen luki-seulasta
   - erityisopettaja kutsuu opiskelijan tai opiskelija / huoltaja ottaa erityisopettajaan yhteyttä

   B. Sairaus / vamma:
   - opiskelija ja / tai perhe tai muut havainnot tuen tarpeesta

2. Mikäli opiskelijalla on perusteet erityisjärjestelyjen tarpeelle
   - tehdään pedagogisen tuen suunnitelma PETS
   - yhteistyössä koulun yhdyshenkilö (PETS:n laatija), opiskelija ja perhe
   - perusteena todettu tuen tarve (erityisopettajan luki-todistus, lääkärin diagnoosi ja lausunto, koulupsykologin tai -kuraattorin suositus tms.)

3. Opiskelija ottaa PETS:n puheeksi opintojakson alussa ensimmäisen viikon aikana ja sopii opettajan kanssa opintojakson aikana käytettävistä erityisjärjestelyistä.
   - Jos järjestelyitä tarvitaan päättöviikolla, opettaja huolehtii tarvittavista erityisjärjestelyistä
   - Käytetyt erityisjärjestelyt voivat vaihdella opintojaksoittain.

   Opiskelija sitoutuu kokeilemaan tukitoimia ja erityisjärjestelyitä sekä tekee itse parhaansa oppimisensa eteen.

4. Opintojakson jälkeen opettaja kirjaa toteutuneet järjestelyt Wilman PETS-lomakkeeseen. Opettaja arvioi opiskelijan kanssa, onko käytetyistä järjestelyistä ollut hyötyä. **Tätä arviointia käytetään perusteena haettaessa ylioppilastutkintolautakunnalta pistehyvitystä tai erityisjärjestelyitä, joten erityisjärjestelyjä tulee kokeilla hyvissä ajoin ennen ylioppilaskirjoituksia.**

5. Pedagogisen tuen suunnitelmaa päivitetään tarvittaessa
   - opiskelija tai opettaja voi pyytää päivittämistä PETS:n laatijalta / koulun yhteyshenkilöltä
   - päivittäminen tehdään yhteistyössä kuten alkuperäinenkin PETS